Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Газетэмнай 1921 оной декабриин 21-һээ гарана | № 237 (13726) | 1974 оной октябриин 9, среда | Сэн 2 мүнгэн

Алтан намарай абьяас

[Р]еспубликымнай колхоз, совхозууд халуун ажалайн [...]үл баринхай: таряа хуряалга, үбһэ тэжээл бэлэд[...] түгэсэнги болобо. Механизаторнуудай, малшадай [...] үргэн дэлисэтэй социалис мүрысөө дэлгэрүүлһэнэй [...] хуряалгын бүхы хүдэлмэри гол түлэб эмхитэйгээр [...] гэжэ тэмдэглэхэ шухала.

[Га]дна гүрэндэ малай ашаг шэмэ тушаалга амжалта-[...] үнгэрһэн 9 һарын дүнгүүдые харахада, республика [...] түсэбөө һайнаар дүүргэжэ ябана. Ороохо таряан [...]ойхиһоо хоёр дахин шахуу ехээр суглуулагдаа, [...] аймагууд бүришье ехэ үрэ дүн туйлаа.

[...] һанаагаа амарха саг үшөөл эртэ, хэхэ ажал бү-[...] ехэ. Тиимэһээ алтан намарай ажалай абьяас улам [...] ёһотой. Энээниие хүдөөгэй ажалшан бүхэн [...] мэдэдэг. Эгээ мүнөө үедэ тэжээл бэлэдхэлгые һула-[...] болохогүй. Илангаяа һолоомоёо бүхы таряалан [...] суглуулжа, фермэнүүдтэ дүтэлүүлхэ хэрэг он-[...]хала. Юуб гэхэдэ, колхоз, совхозуудаймнай энэ жэл [...]нойхиһоо ехэ бүдүүн тэжээл суглуулжа абаашье [...] бүхы малдаа хүсэд хүрэхөөр бэлэдхэжэ шадаагүй, [...] тиитэр ямар үбэлэй болохонь мэдэгдэнэгүй ха юм.

[...] аймагуудай, жэшээнь, Яруунын, Зэдын, Түн-[...]жахынууд таряа хуряалгые үшөөл дүүргээдүй. Энэ [...] түгэсхэхэ гээшэ ехэ удха шанартай, Манай эндэ-[...] уларил мэдээжэ гүб даа: халтад гэбэл саһан хүн-[...] хүшахань ойртонхой. Тиихэдэ тоог дээрэхи ажал [...]таабхаяа малтажа абаха хэрэгтэй. Эдэ бүгэдэ мү-[...]үдөөгэй ажалшан бүхэнэй хойшолуулагдашагүй хэрэг [...] ёһотой. Хүдөөгэй партийна организацинууд, бүхы [...]истнууд энэ хүдэлмэридэ хүн зониие элсүүлхэ уял-[...] улам эдэбхитэйгээр дүүргэхэ болоно.

[...]яашан хүн үшөө таряа хуряалгын үедэ хабарай та-[...] тухай һанаагаа табидаг юм. 250 мянган гектар [...] паар хахалха гэһэн уряа доро республикымнай [...]аторнууд хүдэлнэ. Баргажанай, Бэшүүрэй ме-[...]торнууд намарай паар хахалха түсэбөө үлүүлэн [...], тиихэдэ республикымнай түрүү олон механиза-[illegible]

[illegible]

СОЦИАЛИЗМЫН ЗАМААР 25 ЖЭЛЭЙ ТУРШАДА НАЙДАМТАЙГААР ДАБШАНА

В. И. Ленииндэ зорюулагдаһан памятник Дрезден хотодо нээгдэбэ

БЕРЛИН. (ТАСС). ГДР-эй тогтоогдоһоор 25 жэлэй ойн һайндэрэй үедэ, Дрезден хотын түбэй талмайнуудай нэгэн дээрэ В. И. Ленииндэ зорюулагдаһан памятник баярай оршон байдалда нээгдээ.

Памятнигые нээхэ олоной митинг дээрэ СЕПГ-гэй ЦК-гай гэшүүн, СЕПГ-гэй Дрезденскэ окружной комитедэй нэгэдэхи секретарь Г. Модров үгэ хэлэхэдээ, нигэжэ тусхайлан тэмдэглэбэ: ГДР-эй 25 жэлэй ой хадаа Советскэ Союзтай улам гүнзэгыржэ байгаа хани барисаанай, ГДР-эй конституциин, гүрэнэй политикын үндэһэ һуури, республикын бүхы граждаиинуудай шухалын шухала хэрэг болоһшо хани барисаанай түүхэ бололсоно.

Дрезденэй анда хотонуудай — Ленинградай, Вроцлавай, Остравын олониитын делегацинууд митингдэ хабаадаба.

Л. И. Брежневэй, Э. Хонеккерой хани ёһоной уулзалга

БЕРЛИН. (ТАСС). КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев, СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь нүхэр Э. Хонеккер октябриин 7-до уулзаба.

Үнэн зүрхэнэй, хани ёһоной, һанал бодолой бүрин нэгэдэлгын оршон байдалда үнгэрһэн хөөрэлдөөнэй үедэ КПСС-эй болон СЕПГ-гэй, СССР-эй ба ГДР-эй хоорондын хани холбооной шухала асуудалнууд, тэрэшэлэн уласхоорондын зарим асуудалнууд зүбшэн хэлсэгдээ.

ГЕРМАНИИН Демократическа Республикын байгуулагдаһаар 25 жэлэй ойе һайндэрлэлгэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: баярай суглаанай үедэ. Трибуна дээрэ нүхэр Л. И. Брежнев. (Зураг фототелеграфаар абтаба). (ТАСС).

ТҮҮХЭТЭ ОЙН ХҮНДЭЛЭЛДЭ

БЕРЛИН. (ТАСС-ай тусхай корр.). Октябриин 7— Германиин Демократическа Республикын ажабайдалдахи түүхэтэ үдэр. Тэбхэр 25 жэлэй урда тээ, 1949 оной октябриин 7-до, Германиин түүхэдэхи түрүүшын хүдэлмэришэд, таряашадай социалис гүрэн тогтоогдоһон юм.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев түрүүтэй Совет партийно-правительственнэ делегациин хабаадалга энэ һайндэрые онсо удха шанартай болгоно. Нүхэд Э. Хонеккерой, Л. И. Брежневэй үгэнүүдые хэлэһэн баярай суглаан СЕПГ-гэй ба КПСС-эй, Германиин Демократическа Республикын ба Советскэ Союзай хоорондохи аха дүү ёһоной, эбдэршэгүй бата хани барисаанай гайхамшаг жагсаал болобо.

Энэ үдэр олон арбаад мянган ажалшад Карл-Маркс-Аллейдэ суглараа. ГДР-эй ниислэл хотын улад зон энээниие Берлинэй түрүүшын социалис үйлсэ гэжэ нэрлэдэг юм. Юундэб гэхэдэ, энэнь республикын тогтоогдоһон түрүүшын жэлнүүдтэ бии болоһон байгаа.

ГДР-эй 25 жэлэй ойтой дашарамдуулан, эндэ Национальна Арадай Армиин парад болобо.

СЕПГ-гэй ЦК-гай гэшүүд, Арадай палатын депутадууд, немец хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй ветеранууд, үйлэдбэриин түрүүшүүл, эрдэм болон соёлой ажал ябуулагшад, ГДР-эй Национальна Арадай армиин генералнууд болон офицернүүд трибунануудта гараба. Һайндэртэ байлсахаяа ерэһэн Совет олониитын делегаци, Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай олон ветеранууд, республикын бусад айлшад трибунада мүн лэ гаралсаа.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев, СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Штоф, ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Х. Зиндерман, Совет делегациин гэшүүд — КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр А. А. Гречко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй гадаадын хэрэгүүдэй министр А. А. Громыко, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүндэ кандидат, Белоруссиин Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь П. М. Машеров, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, Литвагай Компартиин ЦК-гай нэгэдэхи секретарь П. П. Гришкявичус, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо И. В. Архипов, КПСС-эй ЦК-гай гэшүүн, СССР-һээ ГДР-тэ байдаг элшэн сайд М. Т. Ефремов, СЕПГ-гэй ЦК-гай гэшүүд ба гэшүүндэ кандидадууд, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй гэшүүд түбэй трибунада гараба. Эндэ сугларагшад нэрьемэ, удаан альга ташалгаар, амаршалгын үгэнүүдээр эдэниие угтаа.

Үглөөнэй 10 саг. ГДР-эй гүрэнэй гимн гүйсэдхэгдэбэ. СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, ГДР-эй национальна оборонын министр армиин генерал Г. Гофман парад абахаяа Карл-Маркс-Аллейдэ ерээ. Парадые командалагшын рапорт соносоод, парадта жагсаһан сэрэгүүдэй урдуур ябажа, Германиин Демократическа Республикын һайндэрөөр сэрэгшэдые амаршалба.

Сэрэгэй һургуулинуудай һурагшад парад нээгээ. Бүхы түхэлэй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй подразделенинүүд жэгдэ жагсаалаар дабшан гараба, сэрэгэй техникэ харуулагдаба. ГДР-эй Национальна Арадай арми Варшавска договорто хабаатай оронуудай хани барисаата арминуудтай зэм зэмээ нилүүлэн ябажа, республикынгаа ажалшадай социалис туйлалтануудые хамгаалха, амгалан байдал сахихаар бэлэн байһыень Берлиндэхи сэрэгэй парад элирхэйлэн харуулаа.

* * *

Парадай дүүрэмсээр Совет партийно-правительственнэ делегациин гэшүүд һайндэрэйхеэр шэмэглэгдэһэн Берлинэй үйлсэнүүд, талмайнуудаар ябаба. Олон мянган берлинэйхид нүхэр Л. И. Брежневые, бусад совет айлшадые хани халуунаар амаршална.

Тэрэл үдэр КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежнев, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй оборонын министр Советскэ Союзай маршал А. Гречко Германидахи совет сэрэгүүдэй бүлэгэй командованиин уряалаар совет сэрэгшэдтэ айлшалаа. Солдадууд, офицернүүд ба тэдэнэй бүлын гэшүүд хүндэтэ айлшадаа ехэ баяртайгаар угтаба. Нүхэд Л. И. Брежнев, А. А. Гречко сэрэгшэдэй байдал, ажаһуудал, сэрэгэй һуралсал тухай һонирхоо.

Хани халуун, үнэн зүрхэнэй хөөрэлдөөн болобо. Нүхэр Брежнев Ленинэй партиин хүтэлбэри доро Советүүдэй ороной ажалшадай эршэмтэй габшагайгаар ажаллажа байһан тухай, түсэбтэ табан жэлэй дүрбэдэхи, тодорхойлхы жэлэй даабаринуудые амжалтатайгаар дүүргэхын тула шармайн оролдожо байһан тухай хөөрөө. Тэрээнһээ гадна, амгалан байдал улам бэхижүүлхэ, уласхоорондын түгшүүрил саашадань һулаһуулха зорилгоор КПСС-эй, Совет гүрэнэй баримталан бэелүүлдэг гадаадын политика тухай хөөрэбэ.

Сэрэгэй алба хаагшадай, тэдэнэй бүлын гэшүүдэй концерт болоод, уулзалга дүүрэв.

Совет сэрэгүүдэй бүлэгэй ахамад командалагша армиин генерал Е. Ф. Ивановский, Сэрэгэй соведэй гэшүүн, бүлэгэй политическэ управлениин начальник генерал-полковник И. С. Медников нүхэд Л. И. Брежневтэй, А. А. Гречкэтэй хамта уулзалгада хабаадаба.

* * *

СЕПГ-гэй Центральна Комитет, ГДР-эй Гүрэнэй Совет, Министрнүүдэй Совет ба Национальна фронтын Национальна совет Германиин Демократическа Республикын тогтоогдоһоор 25 жэлэй ойдо зорюулагдаһан уулзалга тэрэл үдэр эмхидхээ.

Нүхэд Э. Хонеккер, В. Штоф, Х. Зиндерман, СЕПГ-гэй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүд, гэшүүндэ кандидадууд, республикын правительствын гэшүүд, партийна ба гүрэнэй бусад хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд, олониитын түлөөлэгшэд уулзалгада хабаадаба.

Совет талаһаа нүхэд Л. И. Брежнев, А. А. Гречко, А. А. Громыко, П. М. Машеров, К. Ф. Катушев, Литвагай КП-гэй ЦК-гай нэгэдэхи секретарь П. П. Гришкявичус, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо И. В. Архипов, СССР-һээ ГДР-тэ байдаг элшэн сайд М. Т. Ефремов, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретариин туһалагшанар К. В. Русаков, А. М. Александров, Германидахи совет сэрэгүүдэй бүлэгэй ахамад командалагша армиин генерал Е. Ф. Ивановский, Совет посольствын, ГДР-тэхи бусад совет эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд хабаадаа.

ГДР-тэ байдаг дипломатическа түлөөлэлгэтэ эмхинүүдэй толгойлогшонор уулзалгада байлсаба.

ГДР-эй ба Советскэ Союзай гүрэнэй гимннүүд гүйсэдхэгдөө.

ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ В. Штоф сугларагшадта хандан үгэ хэлэхэдээ, тэндэ байгшад бүгэдые СЕПГ-гэй Центральна Комитедэй, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй ба Национальна фронтын Национальна соведэй даалгабаряар амаршалба. Олон оронуудһаа ерэһэн айлшадые, түбхын түрүүндэ Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь, манай хүндэтэ хани, нүхэр Леонид Ильич Брежневые үнэн зүрхэнһөө амаршална бди гэбэ.

Ойн һайндэртэй дашарамдуулан, дүнгүүдээ согсолон гаргахада, манай социалис гүрэнэй ургалта ба һалбаралта, 25 жэлэйнь амжалта түгэс зам элеэр харагдана. Эдэ амжалтануудай үүсхэлшэ, эмхидхэлшэнь нэгэдэмэл хүдэлмэришэн анги, тэрэнэй марксистско-ленинскэ парти — Германиин Социалис нэгэдэмэл парти байгаа гэжэ хүн бүхэн мэдэнэ. Хотонууд болон хүдөө нютагуудай олон миллион хүнүүдэй шэн габьяата ажалай ашаар лэ манай социалис Германиин Демократическа Республика иимэ ехэ илалта амжалтануудые туйлаа.

Советскэ Союзтай, социалис хани нэгэдэлтэ бусад гүрэнүүдтэй хани барисаан, нягта харилсаа холбоон — манай туйлалтануудай бата бэхи үндэһэ һуури, саашанхи хүгжэлтэ дэбжэлтын эшэ нүхэсэл болоно. Өөһэдынгөө сүлөөлэгшэдтэ — илалта түгэс Улаан Октябриин ороной, ангиин талаар уласхоорондын оршом соо һаналаа нэгэдэн талархалгын үндэһөөр үнэн сэдьхэлэй туһаламжа, дэмжэлгэ үзүүлдэг ороной хүнүүдтэ гүн ехэ баяр баясхалан ГДР-эй арад зон зүрхэ сэдьхэлдээ хадуужа ябахал. Советскэ Союзые тойрон жагсаһан социалис хани нэгэдэлэй таһаршагүй хубинь болоһшо манай республика социализмын арюун нангин хэрэгүүдэй илалта амжалтада саашадаашье хубитаяа оруулха байха, — гэжэ В. Штоф хэлэбэ.

(ТАСС).

ҺААЛИШАН Б. ДОНДУКОВА, ЛУГОВОД С. ЛУЗАНОВ ТАБАН ЖЭЛЭЙНГЭЭ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭБЭ

Намарай паар хахалалгада Улаан-Үдын аймагай «Сэлэнгэ» совхозой механизатор Валерий Михайлович Семёнов ехэ үрэ дүнгүүдые туйлана. ДТ-75 трактораар тэрэ үдэрэй 7—8 гектар хахална. Механизатор Семёнов иигэжэ үдэрэйнгөө нормо һэтэ үлүүлэн хүдэлхэдөө, совхоз соо намарай паар болзорһоо урид дүүргэлгэдэ хубитаяа зүгөөргүй оруулна гээшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Улаан-Үдын аймагай «Сэлэнгэ» совхозой механизатор В. М. Семёнов.

З. ВЕСНИНАГАЙ фото.

БОЛЗОРҺООНЬ ХОЛО УРИД

Загарайн аймагай Эрхирэгэй совхозой һаалиин 5-дахи фермын һаалишан Бутыдма Цыдыповна Дондукова хубиингаа табан жэлэй түсэб гурбан жэл найман һара соо дүүргэжэ, эрхим амжалта туйлаба. Ажалша бэрхэ энэ һаалишан даажа абаһан 17 үнеэгээ һайнаар харууһалжа, табан жэлэй туршада үнеэн бүриһөө 9050 килограмм һү һааха гэһэн социалис уялга абаһан байгаа. Тиин тэрэ 3 жэл 8 һара соо үнеэн бүриһөө 9067 килограмм һү һаажа, абаһан уялгаяа үлүүлэн дүүргэбэ.

Энэ жэлэй түрүүшын найман һара соо даажа абаһан үнеэн бүриһөө 1804 килограмм һү Бутыдма Цыдыповна абаһан байна. Тиихэдэ сентябрь һара соо баһал һайн дүнгүүдтэйгээр ажаллажа гараба.

* * *

Хяагтын аймагай Алтайн совхозой мэдээжэ луговод Санжи Дашиевич Лузанов 92 гектар сабшалан даажа абаһан байгаа. Тэрэ сабшаланһаа Санжи Дашиевич табан жэлэй хугасаада 10120 центнер үбһэ хуряаха түсэбтэ даабаритай һэн. Тиин урагшатай һайнаар ажаллажа, даажа абаһан участок дээрэһээ 10433 центнер үбһэ 4 жэл соо хуряаба. Тиигэжэ юһэдэхи табан жэлэйнгээ даабариие болзорһоонь холо урид дүүргэбэ гээшэ. Сабшалангайнь гектар бүриһөө үнгэрэгшэ үедэ жэл бүри дунда зэргээр 26 центнер үбһэн абтаһан болоно.

Энэл совхозой луговодууд Г. Н. Дашапылов, Б. Д. Цыбенова гэгшэд шударгы һайнаар хүдэлжэ, табан жэлэйнгээ түсэбтэ даабари баһал нэгэ жэлээр уридшалан дүүргэһэн байна. Иигэжэ сагые ахигшад республикымнай хүдөөгэй ажалшадай дундаһаа улам олошоржо байна.

С. ХАЛТУЕВ.

АЖАЛААРАА УРМАШАН...

Үргэн тала дээгүүр сагаабтар манан хөөрэнэ. Наран һаяхан мандажа, яһала эртэ байбашье, Химнын совхозой Тоёоной тракторно-таряан ажалай бригадынхид ажалдаа үни хада гаранхай, һолоомоёо суглуулжа, намарай паар хахалжа, забда залигүй ажаллажа байба.

— 1400 гектарай шэниисэ, 700 гектарай обёос хуряажа дүүргэнхэйбди. Энэ жэл ган гасуур байжа, ургасамнай һайрхахаар бэшэ, тиибэшье һолоомон һайн гаранхай. Мүнөө һолоомоёо суглуулжа, намарай паар хахалжа, һаяар дүүргэхын тулада хамаг хүсэеэ элсүүлнэбди, — гэжэ бригадир Владимир Самданович Дашиев мэдүүлбэ.

Энэ бригадын гэшүүд 1400 гектар дээрэһээ һолоомо суглуулжа, һүрилжэ дүүргэбэ. Һолоомо суглуулха тусхай түхеэрэлгэтэй «Беларусь» трактораар ажалладаг залуу трактористнууд Владимир Доржиев, Радна-Доржо Надмитов гэгшэд һолоомо хуряалга дээрэ илангаяа шалгарба. Намарай паар хахалалга дээрэ коммунист Даша-Самбу Цырендоржиевич Бадаров «К-700» түхэлэй хүсэтэ трактораар халаанайнгаа даабариие 140—150 процент дүүргэнэ. Мандалай үбэртэ паар хахалдаг Доржи Гармаев «ДТ-75-А» трактораар үдэртөө 12—13 гектар хахалжа, хоёр нормо дүүргэнэ. Залуу тракторист Даба-Самбу Юндунов нүхэрһөө баһал гээгдэнэгүй.

Совхозой механизаторнуудай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн согсолходо, Тоёоной тракторно-таряан ажалай бригада совхоз соогоо түрүүлжэ гараһан, коммунис ажалай коллектив гэһэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэн байна.

Р. БАЛДАНОВ,
манай корр.

ХҮРБЫН СОВХОЗДО

МҮРЫСӨӨНЭЙ ТҮРҮҮ ЗЭРГЭДЭ

Байгша ондо хэды ган гасуур болобошье, Хүрбын совхозой таряан муу бэшээр ургаа. Гектарай 7—11 центнер хүрэтэр орооһон гарана. Тус совхозой механизаторнууд таряа хуряалгые богони болзор соо, һайн шанартайгаар, монсогоршье орооһо гээнгүй хуряахын түлөө хаба шадалаараа тэмсэнэ.

Совхозой 2-дохи отделениин комбайнернууд үглөөнэй 7 час 30 минутаһаа һүниин тэн болотор хүдэлнэ. Механизаторнууд социалис мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадана. 5 хоног бүридэ хүдэлмэриин дүн согсологдожо байдаг юм. Мүн энэ совхозой Тохорюугтын отделениин залуу комбайнер Б-Ш. Дондоков түрүүшын 5 хоног соо 793 гектар таряа хуряажа, 1.126 центнер орооһо тоогто оруулһан байна. Нүхэр Б-Ш. Дондоков социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, мүнгэн шанда хүртэһэн юм. 2-дохи һуури эзэлһэн В. Цыбиков 784 гектар таряа хуряажа, 622 центнер орооһо суглуулаа. Гадна, тус совхозой 2-дохи отделениин комбайнернууд муу бэшээр хүдэлнэ. А. Еронтьев, Д. Доржиев, Г. Черенков гэгшэд үдэрэйнгөө нормо үлүүлэн дүүргэнэ.

ХОНИДОО ТАРГАЛУУЛНА

Тээгдэ тосхонһоо зүүлжээ оршодог Бэлшэр гэжэ газарта совхозой бэрхэ хонишод Р. Нурмахметов, Б. Дашицыренов гэгшэдэй отаранууд байрладаг. Ахалагша хонишон, коммунист нүхэр Р. Нурмахметов хонишон боложо хүдэлһөөр үнинэй юм. Ажалдаа нилээд дүй дүршэлтэй болонхой. Сугтаа хүдэлдэг залуу хонишон Б. Дашицыренов нүхэртөө һургаал заабари үгэдэг байна. Үнгэрэгшэ жэлдэ энэ хонишон зуун эхэ хонин бүриһөө зуун хурьга абаа. Мүнөө нүхэр Р. Нурмахметов харууһалжа байһан хонидоо гүрэндэ тушаагаад, 700 хурьгадые даажа абаад, сугтаа хүдэлдэг нүхэртэйгөө хамта харууһалжа эхилээ. Эдэнэр хонидоо алтан намарай үедэ бэлшээри һайнтай газараар адуулжа, хүсэ шадалыень нэмэхые оролдоно.

Ц. ГОМБОДОРЖИЕВА.
Хориин аймаг.

СОЦИАЛИЗМЫН ЗАМААР 25 ЖЭЛЭЙ

Нүхэр Э. ХОНЕККЕРОЙ хэлэhэн үгэ

Хүндэтэ ханинар, нүхэд!

Мүнөөдэрнай манай бүхы арадай халима омог баяртай, омогорхолтой байhан үдэр болоно. Бидэнэр өөhэдынгөө Германиин Демократическа Республикын мүндэлэн тогтоhоной хойшо үнгэрhэн 25 жэлэй ойе—хүдэлмэришэд ба таряашадай засаг түрэhэн, ажалша арад зоной өөрынгөө хүби заяа шиидхэдэг Германиин түрүүшын гүрэнэй ойе hайндэрлэжэ байнабди. Алдарта Совет Армиин фашис дарлалтаhаа манай арадые сүлөөлэhэн hүүлээр, бэрхэшээлнүүдтэй эрид тулалдаанай hүүлээр бидэ 1949 оной октябриин 7-ной түрэ үдэр шэнэ, социалис ниитын байгуулалта байгуулха замда ороо hэмди. Империалис бузар булзагай хүшэнай байдалтай хэтэ мүнхэдөө халасаhан гүрэн мүндэлэн урганаа. Анха эхинhээ хойшо эб найрамдал аршалан хамгаалха, баталар хангаха хэрэгтэ өөрынгөө хубитые оруулhан юм. Бүхы Европо мэтэ, немец арадай түүхэдэ Германиин Демократическа Республике байгуулhан ушар эрид эрьелтын зам болоо hэн гэжэ мүнөө хэзээ хэзээнэйхиээр үлэмжэ hайнаар ойлгонобди.

Манай ойн баяртай дашарамдуулан, бидэнэй дунда Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь, манай hайн хани ба нүхэр Леонид Ильич Брежневэй байлсанда баяртайбди.

Танние, хүндэтэ нүхэр Леонид Ильич, мүн советскэ партийно - правительственна делегацие үсэгээр Берлиндэ ерэхэдэнь, манай ниислэл хотын улад зоной омог баяртайгаар угтаhан ушар манай партинуудай, манай гүрэнүүдэй ба манай арадуудай хоорондохи аха дүүгэй гүнзэгы бата холбоо барисаануудай үшөө нэгэ элитэ тодо гэршэнь мүн болоо. Танние амаршалхадаа, бидэ уласхоорондын коммунис ба хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй манлай—Ленинэй партиин түлөөлэгшые амаршалнабди. Совет арадай түлөөлэгшэ мэтээр Танда «морилжо хайрлыт» гэжэ бидэ хэлэнэбди. Совет арад коммунизм байгуулна, КПСС-эй XXIV съездын соносхоhон эб найрамдалай агууехэ программа бэелүүлхэтэеэ хамта дэлхэйе үндэhөөр шэнэдхэн хубилгана. Тиихэ зуураа совет арадай талада саг үргэлжэ орошохо бидэнэр гээшэ үнэн сэхэ ханинар жагсан бодоно. Эдэ ханинарай тоодо манай социалис Германиин Демократическа Республика хэтын хэтэдэ оролсонхой. Энэ баярай заседани дээрэ Советскэ Союзай болон аха дүү бусад партинуудай түлөөлэгшэдые хабаадалсажа байhые hамбашалан, Германиин Нэгэдэмэл социалис партиин Центральна Комитедэй, ГДР-эй Гүрэнэй Соведэй шиидхэбэреэр КПСС-эй Центральна Комитедэй Генеральна секретарь, «Арадуудай хоорондо эб найрамдал бэхижүүлhэнэй түлөө» уласхоорондын Ленинскэ шангай лауреат нүхэр Леонид Ильич Брежневтэ марксизм-ленинизмын үзэл сурталай илан мандахын түлөө, социалис хани нэгэдэлэй хүсэ шадалые, мүн нэгэдэлынь улам бэхижүүлхэнэйнь түлөө, КПСС-эй ба СЕПГ-эй хоорондо дайшалхы холбоо, мүн Советскэ Союзай ба ГДР-эй арадуудай хоорондо хани барисаа болон аха дүүгэй ба али бүхы талын харилсаа холбоо бэхижүүлhэнэй түлөө Карл Марксын орденой мүнөөдэр барюулхада hайндэр бидэ туйлай ехэ омог баяртай, сэдьхэлэй гүн hанги байнабди элирхэйлэн мэдүүлхэ хүсөө hэмди. Танда үнэн зүрхэнhөө дэмэй баяр байсхалан хүргэхэеэмнай зүбшөөгыт, хүндэтэ Леонид Ильич.

Германиин Демократическа Республикын хорин табан жэлэй ой гээшэмнай манай арадай социализмын үе сагта оробон, тэрэнэй ниитын байдалые үндэhөөрнь шэнэлхэдэ, хүдэлмэришэн ангиин ба тэрэнэй партиин хүтэлбэри доро дэлхэйе революционно өөhоор шэнэдхэн хубилгаха хэрэгтэ манай арадай эдэбхитэйгээр хабаадалсаhан ябадал мүн болоно гэжэ СЕПГ-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь саашань үргэлжэлүүлэв. Иимэ ерээдүйн түлөө, Марксын, Энгельсын, Ленинэй илагдашагүй үзэл сурталай бодотоор бэелхын түлөө немец хүдэлмэришэн ангиин эрхим хүбүүд ба басагад социализм гээшэмнай түрмэ түшэнүүдтэ ба концлагерьнуудта, интернациональна бригаданууд, подполидо ба нютаг ороо урилан, фашизмда эсэргүүсэн тэмсэлдэнгээ зориг баатаржалтай үе зоримо hэн. Иимэ ерээдүй тухай гуманизмын ба дэбжэлтын тала баримталагшад, бодомжотой, тэрэнэй түлөө тэмсэжэ байгаа. Тингэжэ манай хүдэлмэришэн ангиин ба таряашадай социалис гүрэн өөрынгөө болодто жэшээ hайн hайхан захяа заабаринуудые дүүргэнэ. Эдэ ханинуудые Вильгельм Либкнехт ба Август Бебель, Клара Цеткин ба Франц Меринг, Карл Либкнехт ба Роза Люксембург, Эрнст Тельман, Вильгельм Пик ба Отто Гротеволь, Вальтер Ульбрихт, Герман Матерн ба Отто Бухвиц мэтэ мартагдашагүй революционернүүд үгөө бэлэй.

Германиин Демократическа Республикын хорин табан жэлэй ой гээшэмнай нэтэрүү габшагай ажалай зам, ангиин тэмсэлдэ хатуужалгын ба шалгалта гаралгын саг мүн. Энэ үе соо хүдэлмэришэн анги, таряашад-кооператорнууд, интеллигенциин түлөөлэгшэд ба бүхы ажалшад, Национальна фронтдо нэгэдэhэн манай арадай бүхы хүсэнүүд горитой ехэ ажал хэрэгүүдые бэелүүлээ. Бидэнэй hанаhанаа бэелүүлхэмнай тиимэ бэлэхэн хэрэг байха гэжэ тиихэдэ хэншье тоолоогүй. Зүгөөр али бүхы бэрхэшээлнүүдэй дайралдаашье hаа, империалис доботолгодо ороошье hаа, бидэ өөhэдынгөө уг зорилгонуудые бэелүүлжэ шадаабди. Ниитын ба тус тус хүнүүдэй дүй дүршэл бүри мүhэн иигэжэ баталхана: Германиин Нэгэдэмэл социалис партиин зааhан, тэрэнэй хүтэлбэри доро баталагдаhан социализмын зам зүб байгаа, зүб байhааршье.

Бүхы дэлхэй дээрэ мэдэрэгдэhэн hалбаран мандажа байгаа социалис гүрэн дотор мүнөө ажаhуужа байгаа hаа, өөhэдынгөө амжалтануудта түшэглэн, ерээдүй тээшэ бата найдамтайгаар хаража байгаа hаа, бидэ совет арадай баатарлиг тэмсэл манай арадые фашизмhаа сүлөөлөөд, дэбжэлтын зам дээрэ гараха арга боломжо нээжэ үгөө гэжэ түүхэтэ энэ шухала ойлгомжые илангаяа онсолон тэмдэглэхэ хүсэлэнтэйбди. Манай Германиин Демократическа Республика Соведүүдэй оронтой аха дүүгэй холбоо барисаа байгуулангүйгөөр хүгжэжэ шадахагүй байгаа, хүгжэжэ шадахашьегүй байна. Манай политикын энэ хэлбэришэгүй гол ёhон немец хүдэлмэришэн ангиин эрхим хүнүүдэй тэмсэлдэ гүнзэгы эшэ үндэhэтэй юм. Эдэ эрхим хүнүүд Агууехэ Октябриин социалис революциhаа хойшонхи үе соо хүн түрэлтэнэй ерээдүй болоогшо Ленинэй парти ба гүрэндэ инаг дуратай байhанаа элирхэйлэн харуулаа юм. Энэ мэтээр тэдэнэр Советскэ Союзтай байгуулагдаха хани барисаанай мэдэрэл 1945 ондо манай арадай ухаан сэдьхэлдэ гүнзэгы үндэhэ hууритайгаар табихын түлөө тэмсээ бэлэй. Советскэ Союзтай хани барисаа байгуулха гэhэн агууехэ бодол суртал манай түрүүшын үүсхэлнүүдтэй хамта ябуулагдажа, манай гүрэнние байгуулха бата hууринь болоо hэн. Энээнhээ байтагай, энэ хани барисаанай ашаар социалис хани нэгэдэлэй таhаршагүй нэгэ хубинь болохо Германиин Демократическа Республика мүнөө дэлхэйн эгээл хүсэтэй ба нүлөө ехэтэй хүсэнүүдэй, бүмбэрсэг дэлхэйн гурбан түбинүүдтэ бата бэхеэр hууриждаhан социализмын хүсэнүүдэй бүридэлдэ оролсоно.

Германиин Демократическа Республикын ба Совет Социалис Республикануудай Союзай хоорондохи хани барисаан — энээн тухай бидэ дүүрэн эрхэтэйгээр хэлэхэ аргатайбди — манай ниитын ажабайдалай али бүхы hалбаринуудта хабаатай юм. Манай арадуудай аша туhада, социализмын аша туhада, бүхы дэлхэй дээрэ дура татама тэрэнэй хүсэнэй улам ургажа байhанай аша туhада бидэ энэ хани барисаагаа саашадаашье сахихабди, бэхижүүлхэбди.

Манай Германиин Демократическа Республикын мүндэлэн тогтолго ба хүгжэлгэ немец газар дээрэ Марксын—Энгельсын—Ленинэй hургаалай бата хүсэтэй, илан мандажа байhые мүн лэ гэршэлэн харуулаа гээд Э. Хонеккер саашань үргэлжэлүүлэн хэлээ. Нэгэдэмэл революционно хүгжэлтэдэ, фашизмда эсэргүү демократическа эрид хубилалтаhаа социализмын үндэhэ hуури байгуулаад, хүгжэнги социалис общество бүридүүлэн байгуулха үе хүрэтэр бүхы ажалшадтай холбоо барисаатайгаар хүдэлмэришэн анги өөрынгөө түүхэтэ үүргые бэелүүлнэ. Манай марксистско-ленинскэ дайшалхы холбоон — Германиин Нэгэдэмэл социалис партида элирхэйлэн харуулагдаhан, В. Пик, О. Гротеволь гэгшэдэй хүтэлбэри доро туйлагдаhан хүдэлмэришэн ангиин бата нэгэдэл энээнэй шиидхэхы эрхэ нүхэсэлынь мүн болоно. Манай хүгжэлтын шата бүхэндэ, манай обществын ажабайдалай али бүхы hалбаринуудта, политическэ тэмсэлдэшье, экономическашье, эрдэм техникын ба соёлой дэбжэлтын талааршье, өөhэдынгөө социалис туйлалтануудые сахин хангаха, найдамтайгаар хамгаалха хэрэгтэ, тэрэшэлэн ямар нэгэн шалгалтануудай үмэнэшье парти хадаа революционно хүдэлмэришэн ангиин шалгагдамал манлай, шэнэ обществын түрүү хүсэн мэтээр өөрыгөө хододоо харуулдаг байгаа. Республика доторнай туйлагдаhан амжалтануудта СЕПГ-тэй хани барисаатай партинуудай—христианско-демократическа союзай, таряашадай демократическа партиин, либерально-демократическа партиин ба национально-демократическа партиин оруулhан горитой хуби бии юм. Хүдэлмэришэдэй ангиин эгээл томо организаци болоошо профсоюзуудай, мүн залуушуулай, эхэнэрнүүдэй союзай болон ниитын бусад бүхы организацинуудай, Германиин Демократическа Республикын Национальна фронтдо нэгэдүүлэгдэhэн бүхы хүсэнүүдэй олониитын эдэбхи хэшээл мүн лэ энээндэ hайнаар нүлөөлөө.

СЕПГ-эй VIII съездын хараалhан социально-политическэ программые бэелүүлхэ, хүдэлмэришэн ангиин ба бусад бүхы ажалшадай шухалын шухала эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые хангаха хэрэгтэ зорюулагдаhан СЕПГ-эй ба ГДР-эй правительствын эрхилhэн хүдэлмэри тухай саашань Э. Хонеккер хөөрэжэ үгөө.

Манай республикын дэбжэлтэ социалис гүрэнүүдэй бүлые хүгжөөлгэтэй холбоотой юм гэжэ СЕПГ-эй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь hүүлээрнь хэлээ. Эгээл энэ хани нүхэсэлэй ашаар иимэ дэбжэлтэ туйлагдаа бшуу. Энэ хани нэгэдэлдэ иимэ дэбжэлтэ саашадаашье бата найдамтайгаар үргэлжэлүүлэгдэхэ, уласхоорондын бүри үргэн ехэ удха шанартай болохо юм.

Бидэнэр Экономическа Харилсан туhалалсалгын Соведые үндэрөөр сэгнэнэбди. Тэрэ хадаа түүхын шухала туйлалта боложо, мүнөө 25 жэлэй туршада хүдэлжэ байна. Тэрэнэй ажал ябуулгада шадаха зэргээрээ туhалнабди. Тиихэдээ Советскэ Союзтай байгуулагдаhан хани харилсаан түрүүшын ээлжээндэ табигдана. Советскэ Союзай хүсэн социалис экономическа интеграциин гол шухала зүйлынь болодог юм.

hүүлэй үедэ элшэ хүсэн ба түүхэй эд тушаа асуудалнуудые холын хараатайгаар суг шиидхэхэ алхамууд хэгдээ. Промышленностиин ажахын комплекснуудай бүхэли hалбаринуудые нэгэдүүлхэ тээшэ манай хүсэл оролдолго бүри ехээр шэглүүлэгдэнэ. Шэнэ янзын харилсаа холбоонууд байгуулагдана. Тиимэ харилсаанай уг зорилго гэбэл, научно-техническэ, экономическа хүсэеэ сэхэ нэгэдүүлхэ ябадал болоно. Олон талын хамтын хэмжээ ябуулгануудые түсэблэхэ ушар шухалын шухала удха шанартай юм. Эдэ бүгэдэ СЭВ-эй олон талын программые бэелүүлhэнэй шухала аша үрэ мүн, интеграцие түргэдхэхэ гэhэн түсэбэй дүүргэлтын ехэ удха шанартай аша үрэ мүн. Табан жэлэй ээлжээтэ түсэбүүдые хамтаараа зохёохо ябадал энэ амжалтые саашадань батадхаха арга боломжо олгоно. Социализмын түлөө тэмсэлээр империалис дайнай хохидолhоо хүн түрэлтэние абарха гэhэн хэрэг хүдэлмэришэнэй революционно хүдэлөөнэй агууехэ уг зорилгонуудай нэгэн хододоо байhан юм. Социализмын хүсэтэйгөөр хүгжэхэ бүри, уласхоорондын политикада үзүүлдэг тэрэнэй нүлөөнэй ехэ болохо бүри эб найрамдал улам бэхи, найдамтай болоно гэhэн эшэ баримтаар дэлхэйн түүхын ябаса үнинэй тодорхойлогдодог болонхой.

Дэлхэйн атомна дайнай дүлэн соо олон миллион хүнүүдые, тэдэнэй оролдосотой ажалай үрэ дүнгүүдые усадхаха ябадалда манай үе сагай шэнжэ шарайе харуулдаг социализм ба капитализмын хоорондохи зайлашагүй зүришэлдөөндэ хүргэхэ ушарые тохёолдуулжа болохогүй.

Агууехэ уг зорилго — бата бэхи эб найрамдал хангалгада ГДР-эй гадаадын политика республикын байгуулагдаhан түрүүшын үдэрhөө шэглүүлэгдэнхэй юм. Германиин Демократическа Республикын 25 жэл — энэ хадаа Советскэ Союзые тойрон жагсаhан социалис гүрэнүүдэй хани барисаанай, бүхы дэлхэй дээрэхи үргэн арад олониитэтэй суг хамта хэhэн шууд сэхэ тэмсэлэй ашаар туйлагдаhан амгалан 25 жэл мүн болоно.

Амгалан ёhоор зэргэ оршон байлгын политика мүнөө ондо ондоо ниитын байгуулалтатай гүрэнүүдэй хоорондохи харилсаануудай гурим бүри ехэ болложо байна гэжэ мүнөө ханангяар тэмдэглэжэ шадахабди. «Хүйтэн дайнай» сошордомо, аюултай үеын hүүлээр уласхоорондын түгшүүрил hуларуулха эхи табигдаhан байна. Энээнтэй дашарамдуулан, СССР США хоёрой хоорондо туйлагдаhан харилсаанай hайжарха ябадалда ехэ удха шанар үгэнэбди. Юуб гэхэдэ, энэ ушар уласхоорондын харилсаануудай байдалда горитойхон нүлөө үзүүлнэ. Энээнние эб найрамдал бэхижүүлхэ гэжэ оролдодог хүн бүхэн hайн мэдэнэ. Европодохи аюулгүй байдал ба хани харилсаанай талаар зүблөөнэй униагайрангүй, дээдэ хэмжээндэ ба эндэ хабаадаhан бүхы гүрэнүүдэй аша туhада hайн үрэ дүнтэйгөөр дүүрэхые бидэнэр манай союзнигуудтай хамта туйлахые оролдонобди. Буу зэбсэг хуряаха талаар хэгдэhэн зохихо алхамуудые манай республика эдэбхитэйгээр дэмжэнэ. СССР-тэй, социалис хани барисаанай бусад гүрэнүүдтэй манай аха дүүгэй союзые таhалгаряагүйгөөр бэхижүүлжэ байха гээшэ Германиин Демократическа Республикын гадаадын политикын эшэ үндэhэнинь саашадаашье байха юм гээд Э. Хонеккер мэдүүлээ.

Бидэнэр империализмын, колониализмын дарлалтаhаа гаража, хүгжэлтынгөө харгы зам өөhэдөө шэлэжэ абаhан Азиин, Африкын, Дүтын Зүүн зүгэй, Латиин Америкын арадуудтай хани харилсаагаа саг үргэлжэ гүнзэгырүүлжэ байнабди. Мүн бидэнэр бэе бэедээ ашатай туhатай байха, дотоодынь хэрэгтэ хамааралсахагүй, бэеэ даанхай байдалынь, хилэ газарайнь бүтэн бүрин байхыень хүндэлхэ гэhэн гол ёhонуудтай тааруугаар капиталис оронуудтай харилсаагаа хүгжөөнэбди. Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида ГДР-эй адли тэгшэ эрхэтэйгээр хабаадаха ушар энэ талаар hайн шэнэ арга боломжонуудые нээжэ үгөө.

Германиин Федеративна капиталис Республикатай Германиин Демократическа Социалис Республикын харилсаан тухай хэлэхэ болоо hаа, харилсаануудаа гуримшуулгын замаар саашадаа hайн үрэ дүнгүүдые туйлаха бүхы эрхэ нүхэсэлнүүдые баталагдаhан договорнууд болон хэмжээнүүд байгуулаа гэжэ тэмдэглэхэ шухала. Тиихын тулада байhан арга боломжонууд үшөөл хүсэдөөр ашаглагдаагүй. Зүгөөр энэ ушар хадаа хоёр талаhаа hайн хүсэлэл оролдолго ба тиихээр бэлэн байха эрмэлзэл гаргаха эрилтэ табина. ГДР ба ФРГ хоёрой хоорондохи бодомжотой харилсаанууд гансашье Германиин хоёр гүрэнүүдтэ туhа асарха бэшэ, харин бүхы Европодо түгшүүрил саашадань hуларуулха хэрэгтэ туhатай байха юм.

Эб найрамдал хангаха хэрэгтэ туйлагдаhан үрэ дүнгүүдые саашадань батадхаха зорилго мүнөө табигдана гэжэ Э. Хонеккер онсолон тэмдэглэнэ.

Эб найрамдалай хэрэгтэ, түгшүүрилтэ байдал hуларуулгада империалис ээрхэг түримхэй бүлэглэлнүүдэй эсэргүүсэхэ ябадал мультинациональна концернэнүүдэй, илангаяа сэрэгэй-промышленна капиталай зүгhөө баяжаха, ээрхэхэ эрмэлзэлгээр тайлбарилагдана. Түгшүүрилтэ байдал hуларуулгада харша эдэ бүлэглэлнүүдэй эшэ үндэhэниинь юуб гэхэдэ, Хитадай Арадай Республикын мүнөөнэй хүтэлбэрилэгшэдтэй тэдэнэй бүри ехээр ниилэхэ, хамтарха ябадал болоно. Энэ ушар hүүлэй үедэ илангаяа элитээр харагдадаг болоо гэбэл, Пекинэй ударидахы бүлэг НАТО-гой, ЕЭС-эй хархис бүлэглэлнүүдтэ дэмжэлгэ үгэнэ. Зүгөөр арадуудай бодото эрмэлзэл, тэрэ тоодо хитад арадай хүсэл hүүлэй hүүлдэ илажа гараха юм гэжэ этигэнэбди. Эрхэ сүлөөгэй, демократиин, социализмын түлөө тэмсэдэг бүхы дэлхэй дээрэхи тэмсэлшэдтэй үнэн сэхээр hаналаа нэгэдэлгэ бидэние холбоно гэжэ үшөө дахин онсолон тэмдэглэнгүйгөөр манай хүдэлмэришэн - таряашанай гүрэн тухай хэлэжэ болохогүй юм гээд Э. Хонеккер саашань хэлэнэ. Манай арадта, илангаяа залуу үетэндэ, пролетарска интернационализмын, империализмда эсэргүүгээр hаналаа нэгэдэлгын үзэл бодол нэбтэрэнхэй юм.

Энэ үдэр манай социалис гүрэнэй үглөөдэрые, нүгөөдэрые, манай гүр[…] гуулагдаhаар 25 […] дахи сагые харана[…] най республика аха[…] сад бүхы гүрэнүү[…] талын хани харил[…] ехээр байгуулан, […] мын замаар зори[…] сөөр урагшаа дабш[…] ха юм. Түгэс хүг[…] циалис общество б[…] тула оролдосо ехэ[…] олон жэлнүүд үнг[…] ха. Ниитын шэнэ […] тын илахын ту[…] hүүлдэ бүри ехэ […] тээсын хэмжээн […] удха шанартай бай[…] Ленинэй үгэ соци[…] номическа хүгжэлт[…] дабшаха бүри улам […] шанартай боложо б[…] мэhээ ерээдүймнай […] бүри ехэ эрилтэ […] циализмын бүлюу […] научно-техническэ […] зохидуулан аша[…] рилгые теорети[…] лаарнь гүнзэгы[…] жолхо, бодото дээ[…] хэхэ шухала. Сов[…] зые тойроод жагс[…] дуудай бүлын гэш[…] hан туладаа, манай […] ка энэ асари е[…] байгуулхы габьяа[…] на.

Германиин Нэг[…] циалис партиин […] съездые угтажа […] Үргэн ехэ ерээд[…] хараха зуураа, […] табигдаhан зор[…] дүүргэхэ хэрэг […] гуулхы хүсэеэ дү[…] эрилтэ манай оро[…] шадта табина гэж[…] ойлгонобди, мүн […] манай социалис […] экономическа, со[…] лаараа бэе бэед[…] ябадал бүри h[…] Ленинэй ороноор […] лэгдэhэн энэ хани […] үнэхөөрөө түүхы[…] нартай зорилгону[…] хэхэ хүсэтэй юм […] нэбди.

1949 оной окт[…] маниин Демократ[…] публикын түрүүш[…] дентые hунгаха […] хын сүүдэй үмэнэ […] hэшхэлтэй байхы[…] хын агууехэ зор[…] хэмжээндэ хододо[…] hэн Вильгельм Пи[…] hануулаад, нүхэр […] кер үгынгөө түгэс[…] жэ мэдүүлбэ:

Энэ уряа үнгэр[…] лэй туршада ма[…] бодолые, ажал ябу[…] тодорхойлжо байга[…] лэ бидэнэр саашад[…] хы хүсэеэ үгэжэ, […] арадай үмэнэ, дэл[…] люционно хүдэлөө[…] өөрынгөө уялгые […] гэжэ эрмэлзэхэбд[…] скэ Союзые той[…] hан социалис […] хани барисаана[…] манай харюусалг[…] хын тула бүхы […] оролдохоор бэлэ[…]

Манай Герма[…] кратическа Соци[…] публика мандаха […]

(Нүхэр Э. Хоне[…] олон дахин альга […] уттагдаа).

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэhэн үгэ

Хүндэтэ нүхэр Хонеккер!

Германиин Нэгэдэмэл социалис партиин Центральна Комитедэй хүндэтэ гэшүүд!

Германиин Демократическа Республикын Арадай палатын хүндэтэ депутадууд, Национальна фронтын национальна Соведэй гэшүүд!

Хүндэтэ нүхэд, ханинар!

Түүхын талаар айхабтар гүнзэгы удха шанартай үдэр тэмдэглэхэеэ мүнөөдэр бидэнэр эндэ суглараабди.

Карл Маркс болон Фридрих Энгельсын эхэ орондо хүдэлмэришэн - таряашанай түрүүшын гүрэнэй бии болоhон ушар Октябриин Агууехэ социалис революциин илалтаар хүн түрэлтэндэ нээгдэhэн замаар дэлхэйн социализмын хүгжэлгэдэ шухала шата болоhон байна.

Юундэ тиимэ болооб гэхэдэ, танай гүрэнэй мүндэлэн бии бололго танай ороной ажалшадай хуби заяанда үндэhэн хубилалтын болоhые, милитаризм болон фашизмда эсэргүүсэн, социалис hайхан зорилгонуудай илан мандахын түлөө революционно тэмсэлдэ илалтай туйлаhыень харуулаа бшуу.

Энэ юундэ тиимэб гэхэдэ, танай гүрэнэй бии бололго социалис хани оронуудай ниитэ хүсэ шадалай нилээд ехээр нэмэhые харуулhан байна.

Мүн юундэ тиимэб гэхэдэ, танай гүрэнэй мүндэлэлгэ Европын түүхэдэ, энэ түби дээрэ уласхоорондын харилсаанай хүгжэлтэдэ айхабтар ехэ удха шанартай байгаа.

Мүн энэ юундэ тиимэб гэхэдэ, промышленна талаар хүгжэнги орон дотор социализм байгуулха талаар танай гулидхаhан дүй дүршэл марксистско-ленинскэ ухаан бодолые нилээд баяжуулжа, капиталай оронуудта hуудаг, бидэнэртэй нэгэн ангида ородог хүнүүдтэ hайн түшэг тулгуури болоhон байна.

Немецкэ газар дайда дээрэ социалис байгуулалтын илаха гээшэ коммунистнуудай ниитэ хэрэгтэ айхабтар ехэ удха шанартай байха гэжэ Владимир Ильич Ленинэй нэгэтэ бэшэ хэлэhэнэйнь үнэн зүб байhые ажабайдал сүм гэршэлэн харуулба.

Тиимэhээ танай республикын ойн баярые таанартай хамта Советскэ Союзай болон аха дүү бусад оронуудай ажалшадай тэмдэглэжэ байhаниинь ойлгосотой. Танай ойн баяр манай бүгэдын hайндэр, фашизмда эсэргүүсэн, ами наhаяа хайрлангүй тэмсэгшэдтэ, эб найрамдал хамгаалагшадта, демократи болон социализмын hайн hайхан зорилгонуудай илан мандахын түлөө тэмсэhэн, тэмсэжэ байгаа бүхы хүнүүдтэ hайндэр болоо юм.

Германиин Демократическа Республикын тогтоhоор 15 жэлэйнь болон 20 жэлэйнь ойе тэмдэглэхэ үедэ СССР-эй партийно-правительственна делегацие толгойлхо ехэ хүндэ намда тудаhан байна. Эдэ болоhон hайндэр бүхэндэ дэбжэлтын замаар танай хүгжэлтэдэ туйлагдаhан шэнэ үе шатанууд тэмдэглэгдэдэг байгаа. Тиигээд мүнөө 25-дахи жэлэйтнай ойе тэмдэглэхэмнай. Энэ hайндэртэ таанар үнэхөөрөө элитэ ехэ амжалтануудые туйлажа ерэбэт. Тэдэ амжалтанууд тухай нүхэр Эрих Хонеккер эндэ тон hайнаар хэлэhэн байна. Эдэ туйлаhан амжалтануудаартнай ямаршье орон, ямаршье арад эгээл ехээр омогорхожо шадаха байгаа.

Танай хэhэн бүтээhэн ажалые сэгнэхын тулада түүхын талаар хаража үзэхэ хэрэгтэй.

Германида зонхилжо байгаа ангинууд олон зуун жэлэй туршада хүсэ хэрэглэлгын, арhа яhанай талаар булюу байлгын сурталые номножо байhан юм. Тэдэнэй ябуулдаг булимтархы политика гансал хүршэ оронуудай арадуудай бэшэ, харин немецүүдэй өөhэдыньшье хуби заяанда айхабтар хүшэр хүндэ гай гасалан болодог байгаа. Эндэhээ, Европо түбиин түбhөө, hүйдхэлтэ дайнууд эхилжэ, Германиhаа зүүн болон баруун тээшэ оршодог оронуудай амгалан тайбан хото, тосхонуудаар гал дүлэнтэ залин эбхэрэн дэлгэрдэг бэлэй. Тиин шуhата тулалдаануудай hүүл бүхэндэ, хоёр талаhаа шэнэ олон хохидолнуудай тохёолдоhоной hүүлээр бэе бэеэ үзэн ядалга, бэе бэедээ дайсан харшаар хандалга улам хурсададаг байгаа. Түүхын бүхы үедэ иигэжэ бэе бэеэ үзэн ядалга гээшэ улам ехэ боложо байгаа гэжэ хэлэхэдэ болохо. Германиин империализмын хорото муухай ябадалнуудай зэрлиг хэрзэгы дээдэ шатань хадаа фашизм болоо. Европын арадуудта, тэрэ тоодо Германиин арадташье фашизм аймшагтай ехэ хохидол гасалан ушаруулhан байна. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай үедэхи фашизмын булимтархы ябуулгань Германи болон бусад оронуудай хоорондохи зай забhарые улам ехэ болгоhон байна.

Тохёолдоод байhан энэ муухай байдалые имагтал социализм усадхажа шадаа гэжэ бидэнэр, коммунистнууд, тон ехээр сэдьхэлээ ханангяар тэмдэглэнэбди. Дэлхэй дээрэхи түрүүшын социалис гүрэнөөр дамжан, социализм лэ фашизмын харанхы буртаг хүсэнүүдые байлдаануудай талмай дээрэ бута сохиходо шиидхэхы үүргэ дүүргээ. Имагтал социализм, гансал социализм ГДР-эй арад зоной хүсэл зоригоор тэрэнэй хуби заяае тодорхойлжо, танай оронние хархис ябадалай, булимтаралгын сэрэг дайнай үхэлтэ ябуулгануудhаа татан гаргажа, Европо дээрэ амгалан тайбан байдал бэхижүүлхэ шухала нүхэсэлнүүдэй нэгэн болгоhон байна.

Совет Арми фашизмые бута сохиходоо, Европын бусад оронуудтай хамта немец арадыешье сүлөөлөө юм. Ленинэй парти, Соведүүдэй орон немец ажалшадта энхэ амгалан байдалда хани барисаатай байял гэжэ хандаhан байна. Харин Тельманэй парти өөрынгөө арадай ажабайдалые шэнэ, үнэн зүб, энэрхы сэдьхэлэй үндэhөөр шэнэдхэн тогтоохо гэhэн хэсүү бэрхэ, hайн hайхан зорилго шиидхэжэ эхилhэн байгаа.

Политическэ, социальна болон культурна фронтнуудта мүнөө СЕПГ-эй туйлаhан илалтануудта Карл Либкнехтын, Роза Люксембургын, Эрнест Тельманэй болон эрэлхэг зоригто бусад олон интернационалист-тэмсэлшэдэй сэдьхэл зүрхэнэй хубинь бии юм.

«Түрүүшын часай эдэбхитэд» гэжэ нэрлэгдэдэг хүнүүдыешье мүнөөдэр hанан дурдангүй байжа шадахагүйбди. Эдэ хүнүүд дайнай окопонуудhаа, фашизмда эсэргүү нюуса тэмсэлэй газарнуудhаа, фашистска концентрационно лагерьнуудай адаалхай түмэрнүүдэй саанаhаа совет армиин солдадуудтай хамта ерэhэн байгаа бшуу. Тэдэнэр Германиин компартиин сэгнэшэгүй ехэ дүй дүршэлые, дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй хүдэлмэриин дүй дүршэлые бэедээ шэнгээhэн зон байгаа. Тэрэ үедэ зүүн Германида бии байhан эрхим hайн, үнэн сэхэ хүнүүд тэдэние тойрон жагсаа hэн.

ГДР-эй haял мүндэлжэ байха үедэ ажаллаhан олон хүнүүд мүнөө манай дунда үгы. Гэбэшье Вильгельм Пигэй, Вальтер Ульбрихтын, Отто Гротеволиин болон немец газар дээрэ социализм байгуулгын түүхын алдарта хуудаhануудта нэрээ оруулhан олон олон бусад коммунистнууд болон коммунист бэшэ хүнүүдэй гэгээн алдарта нэрэнүүд үрэ hадаhануудаймнай дурасхаалда хэтэ мүнхэдөө үлэхэл.

Коммунистнууд, түбхын түрүүндэ коммунистнууд, хүдэлмэришэн ангиин манлайнь лэ республикын амжалтануудые туйлаха ябадал хангаhан байна. Марксизм-ленинизмын гол ёhонуудта, дээдэ зорилгонуудтань хэлбэришэгүй үнэн сэхэ байhанайнгаа ашаар лэ СЕПГ империализм болон нацизмын зобооhон, hандаргаhан ороноо шэнэдхэн хубилгажа, социализм байгуулгын айхабтар ехэ бэрхэшээлнүүдые дабан гараха хүсэ шадал олоhон байна.

Марксистско-ленинскэ партиин хүтэлбэрилхы үүргэнь ниитын хубилалтануудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ гол, шиидхэхы нүхэсэл мүн гэжэ ГДР-эй хүдэлмэришэн ангинь, бүхы ажалшадынь өөрынгөө дүй дүршэл дээрэ мэдэhэн байна. Энэ ушар танай оронойшье, бусад социалис оронуудайшье дүй дүршэлөөр хэлбэришэгүйгөөр гэршэлэгдэhэн байгаа.

Танай республикые унагааха гэжэ империалис зонхилогшод үсэд нэтэрүүгээр оролдоhон, Европын газар дайда дээрэ тэрэнэй батаар оршон мандаха ябадалдань hаад тойбо татаха, бурин эрхэтэ гүрэн болоошо ГДР-ые дэлхэйн оронуудаар мэдэрүүлхэгүй гэжэ байха шадалаараа оролдоhон байна.

Гэбэшье эдэ hэдэлгэнүүдынь аха дүү социалис гүрэнүүдэй хамтын оролдолгын ашаар буруу hүргэгдөө hэн. ГДР-ые уласхоорондын эрхын талаар мэдэрүүлхэ тухай эрилтэ Варшавска договорто хабаададаг оронуудай гадаадын политикын бүхы программна документнүүдтэ, компартинуудай Европын болон дэлхэйн зүблөөнүүдэй шиидхэбэринүүдтэ оруулагдаhан байгаа. Мүн КПСС-эй XXIV съездын найруулhан эб найрамдалай программа дотор ГДР-ые мэдэрүүлхэ гээшэ эгээл гол зүйлнүүдэйнь нэгэн болоhон байна. Тиин урдаа табиhан зорилгомнай дүүргэгдээ. Немец ажалшадай түүхэдэхи түрүүшын орон болоошо Германиин Демократическа Республика мүнөө бодото дээрээ бүхы дэлхэйдэ хуулита ёhоор мэдэрэгдээд, Нэгэдэмэл Нацинуудай Организацида хуулита hуурияа эзэлэнхэй.

Мүнөө Германиин Демократическа Республика — хүсэтэй, hалбаран хүгжэжэ байгаа социалис гүрэн, уласхоорондын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаададагша нэрэтэй түрэтэй гүрэн мүн. Социалис дэлхэйн бүхы үндэhэ яhатад немец нүхэдэйнгөө амжалтануудаар аха дүүгэй ёhоор омогорхоно. Гашуудалта үйлэ хэрэгүүдэй, хүшэр хүндэ жэлнүүдэй харанхы манан соогуур аяар холын байдалые зүбөөр хаража, бүхы хүсэ шадалаа ГДР-эй үнэн зүб социалис ерээдүйе байгуулгада зорюулагшадта энэнь эрхим hайн шагнал болоо бшуу!

Мүн энэ ушар гээшэ эб найрам[…] ехэ хүсэн, үндэ[…] дай, хүнүүдэй хоо[…] рилсаае hайн hай[…] шо хүсэн гэжэ […] тодоор харуулна[…]

Энэ ушараар д[…] лан, эгээл нимэ […] толгойдо ээлүүд[…] Олон жэлэй турш[…] азна оронуудай […] Совет гүрэнние […] үгөөгүй юм. Тэд […] дэрхэ баатай б[…] Германиин Дем[…] Республикые мэ[…] гүй. Тиигээд h[…] мэдэрээ. Вьетнам[…] тическа Республ[…] хэhээ арсадаг б[…] нам арад баатар[…] лээрээ мүнөө б[…] дээрэ мэдэрэгдэ[…] нэгэ хүнүүд соци[…] мэдэрхэгүй, экон[…] политическэ тала[…] гансаардуулха […] hоор. Тэд Куб[…] мэдэрхэ гэжэ […] дамтайгаар хэлэ[…]

(Түгэсхэлынь […] нюурта[…])

ГДР. Бер[…] на гэдэг ст[…] гын завод[…] Союзда зор[…] 1.000-дахи […] автомат […] Ингэжэ ма[…] тээгшэд СС[…] ногуудые […] түсэбөө гүр[…] хубяар дүүр[…]

Энэ пред[…] эй гэшүүн […] шарико-под[…] промышле[…] гадаг бай[…]

ЗУРАГ[…] СССР-тэ […] 1000-дахи […] тээн гарга[…] рамдуулан, […] цехтэ ми[…]

АДН—Т[…]

ЕРЛИНДЭ БОЛОҺОН БАЯРАЙ СУГЛААН

УРШАДА НАЙДАМТАЙГААР ДАБШАНА

Нүхэр Л. И. БРЕЖНЕВЭЙ хэлэһэн үгын түгэсхэл

(Эхинэйнь 2-дохи нюурта).

Советскэ правительствэһээ эгээл гүн зүрхэнэй, эгээл үнэн һайхан амаршалгануудые хүлеэн абыт. 250 миллион тоото совет арад Германиин Демократическа Республикын арад зондо аха дүүгэй халуун амаршалгаа, эгээл һайхан юрөөлнүүдээ хандуулна!

(Нүхэр Л. И. Брежнев КПСС-эй Центральна Комитедэй, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй болон Министрнүүдэй Соведэй амаршалгын текстые баярай заседаниин президиумдэ үни үргэлжэлһэн нэрьемэ альга ташалга доро дамжуулан үгэнэ. Зал дотор баярай хашхаралдаан удаан үргэлжэлнэ. Бүгэдэ бодонод).

Хүндэтэ нүхэд!

Социалис обществын эгээл онсо зүйлынь хадаа хододоо урагшаа тэмүүлһэн эрмэлзэлгэ ябадал мүн. Хүгжэнги социалис байгуулха гэһэн Германиин Нэгэдэмэл социалис партиин VIII съездын дэбжүүлһэн зорилгонуудые дүүргэлгэдэ танай бүхы үйлэ хэрэгүүд зорюулагдаһан гэжэ бидэнэр мэдэнэбди.

Һаналан хүсэлһөө бэелүүлхэ бүхы шухала юумэн танда бии. Үйлэдбэриин хүсэтэ үндэһэ һууришье, ехээр хүгжэһэн наука, техникэшье бии гэшэ. Мүн ажаху ажиллаха, экономико хүтэлбэрилхэ арга онһонууд һайнаар таарулагдажа, эрхим һайн бэлэдхэлтэй олон мэргэжэлтэд, мүн һайн бэлэдхэлтэй, эмхидхэлтэй ажалшад бии болоо. Тиин орон дотор таарууһан зохид политическа байдал тогтонхой. Национальна фронтын эмхинүүд, хүдэлмэришэн анги болон бүхы арад 2 миллион гаран коммунистнуудай партиин, энэ олоной мэдэрэлтэй манлайгаар толгойлогдон нягтаар жагсанхай. Партиин хүтэлбэри, тэрэнэй Центральна Комитет, өөрынгөө арадай үнэн сэхэ хүбүүн, фашизмда эсэргүү тэмсэлдэ хатуужаһан, дэлхэйн коммунис хүдэлөөнэй элитэ ажал ябуулагша Эрих Хонеккер түрүүтэй ЦК-гай Политбюро олониин дунда айхабтар хүндэтэй.

Танай партиин, танай арадай гүрэнэй урдаа табиһан зорилгонуудай ямар үргэн ехэ, орёо хэсүү байһыень социализм, коммунизмын түлөө тэмсэлэй хахад зуун жэлэй дүй дүршэлтэй манай арад, манай парти һайн ойлгоно. Тиин, хүндэтэ нүхэд, эгээн ехэ амжалтануудые туйлахыетнай таанадтаа үнэн зүрхэнһөө, аха дүүгэй ёһоор хүсэнэбди!

Байгша он, мүн хойто жэл хадаа хэдэн аха дүү оронуудта арадай засагай тогтоогдоһоной баярта ойнуудай жэл болохо юм. Ниитын, экономикын болон соёл культурын һалбаринуудта элитэ ехэ амжалтануудые туйлан, тэдэнэй ойн баярнуудаа тэмдэглэхэеэ байһандань урмашамаар. Эдэ амжалтанууд капиталис дэлхэйдэхи экономическа, социальна болон политическэ байдалай урдань үзэгдөөгүй ехээр тогтууригүй болоһон үедэ илангаяа элеэр тобойн харагдана.

Социалис гүрэнүүдэй холбоо харилсаанай улам үргэн, улам олон талатай болохо, тэдэнэй жагсаалайнь улам бэхижэхэ бүринь шэнэ гуулалтын бүлюу зүйлнүүд улам дүүрэнээр харагдаха гэжэ бидэнэр этигэнэбди. Советскэ Союз болон Германиин Демократическа Республикын хоорондын харилсаан эгээл иимэ шэглэлтэйгээр хүгжэжэ байна. Манай хоёр партинуудай — Советскэ Союзай Коммунис парти болон Германиин Нэгэдэмэл социалис партиин хоорондын нүхэд ёһоной холбоо — дайшалхы холбоо барисаан саг үргэлжэ гүнзэгыржэн батажана. Мүн бүхы һалбаринуудтахи элдэб олон талатай тон нягта холбоо харилсаан манай хоёр ороной арадуудые улам дүтэлүүлнэ. ГДР үни хада СССР-эй эгээл ехэ экономическа холбоотой гүрэнүүдэй нэгэн болоно. Энэ гүрэн абаһан уялгаа үнэн сэхээр дүүргэдэг, һайн түшэг болодог, найдамтай нүхэр гэжэ хүнүүд дүй дүршэлдөө мэдээжэ. Мүн республикын арадай ажахые түүхэй эдээр, техникээр, бусад продукциар хангаха ябадалда манай үзүүлжэ байгаа туһаламжые ГДР-тэ һайнаар сэгнэдэг гэжэ бидэнэр мэдэнэбди.

Социалис экономическа нэгэдэлгын шугамаар аха дүү оронуудай али бүхы олон талаар холбоо харилсаатай болохо гэшэ мүнөө улам ехэ удха шанартай болоһон байна. Үйлэдбэриие хамтаруулхые ябадалай, мүн хамтаараа ажахылха түсэблэхэ, хамтаараа эрдэм ухаанай шэнжэлэлгэ хэхэ ябадалнуудтай холбоотой проектнүүдые мүнөө бодото бэелүүлжэ эхилээбди. Тиин машина бүтээлгын шанар болон техническэ хэмжээ дээшэлүүлхэ, түлишэ, түүхэй эдэй баазые хүгжөөхэ, дэлхэйн социалис дэлгүүр дээрэ зарим нэгэн продукциин дуталдаг ушарые усадхаха гэхэ мэтэ хэмжээ ябуулганууд бүхы түбхын түрүүндэ бэелүүлэгдэжэ эхилээ.

Германиин Демократическа Республика эдэ бүхы асуудалнуудай шиидхэлгэдэ, социалис хани научно-техническэ дэбжэлтын түрүү зэргэнүүдтэ гаргаха хэрэгтэ хахада аха дүү бусад оронуудтай хамта ехэ хубитаяа оруулха байһаниинь дамжаггүй.

Совет экономикые хүгжөөхэ гэшэ энэ түсэб дотор ямар ехэ удха шанартайб гэжэ бидэнэр Советскэ Союзда һайн ойлгонобди. Манай ороной хүдэлмэришэд, колхознигууд болон интеллигенци социалис үйлэдбэри хурдан түргэнөөр хүгжөөхын, тэрэнэй аша үрые дээшэлүүлхын, энээнэй үндэһөөр арад зоной байдалые шэнэ ехээр һайжаруулха гэһэн партиин XXIV съездын шиидхэбэринүүдые амжалтатайгаар бэелүүлхын түлөө ехэ абьяас зорилготойгоор ажаллажа байна, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлнэ, продукциин шанар һайжаруулна. Жэл бага үлүүтэй саг үнгэрөөд байхада, юһэдэхи табан жэлэй түсэбэй үрэ дүнгүүдые гаргахабди. Тиин Совет орон бүри түгэс хүсэтэй болоо, коммунизм байгуулха замдаа шэнэ ехэ алхам хээ гэжэ тэрэ үрэ дүн харуулха гээд бүри мүнөө найдамтайгаар хэлэжэ болоно.

Хүндэтэ нүхэд!

Уласхоорондын харилсаае үндэһөөрнь шэнэлэн хубилгаха, илангаяа түбхын түрүүндэ эндэ, Европодохи харилсаае хубилгаха эрхэ нүхэсэлнүүд мүнөө бии болонхой. Ниитын элдэб байгуулалтатай гүрэнүүдэй эбтэй эетэйгээр зэргэ оршолгын үндэһөөр бэ бэетэеэ һайн хүршын ёһоор һууха, али алиндаа ашатай туһатай холбоотой байха арга зам бии болгохын түлөө хэмжээнүүд абтажа байгаа. Бии болоһон түрүүшын үдэрһөө эхилээд, энээнэй түлөө Совет орон тэмсэжэ байна. Тиин түбхын түрүүндэ дэлхэйн социализмын бэхижэлтын, социалис гүрэнүүдэй үргэн хэмжээнүүдэй ехэ болоһоной ашаар лэ энэ зорилгые мүнөө бодото бэелүүлхэ арга олдоод байна гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Германиин Федеративна Республикатай социалис оронуудай тогтооһон харилсаан Европодо бата бэхи эб найрамдал тогтоохо хэрэгтэ онсо һуури зээлжэ байгаа. Бидэнэр ФРГ-дэ энэ асуудалда ехэ анхарал хандуулнабди. Һүүлэй жэлнүүдтэ энэ хэрэгтэ ехэ амжалта туйлагдаа гэжэ хэлэхэ бүхы үндэһэн бии гэжэ һананаб.

Эбтэй эетэйгээр зэргэ оршолгын үндэһөөр Германиин хоёр гүрэнэй харилсаае гүримшуулхэ хүгжөөхын түлөө тэмсэл байгаа. Германиин Демократическа Республикын политикань социалис оронуудай ниитэ хараа шугамай шухала хубинь, илангаяа Европодо эб найрамдал байдалай түлөө эмхидхэһэн политикань шухала зүйлынь болоно гэжэ онсолон тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Социалис оронууд болон ФРГ урдань бэ бэетэеэ тэмсэдэг, дайсан харша харилсаатай байһан һаа, һүүлэй жэлнүүдтэ али алиндаа ашатай туһатай харилсаа ехэ хүгжөөд, ФРГ-дэ тэдэ ёһоор харилсадаг боложо байна. Энэ айлнадаа Европын олониитэ, тэрэ тоодо, манай һанамжаар, ФРГ-дэхишье хүн зоной олонхинь дэмжэжэ байна. Энэ хадаа саашадаа эб найрамдал тогтоохо, түгшүүрии һуларуулха политикада амжалта туйлахын эрхэ нүхэсэл мүн.

Боложо байгаа хубилалтануудые һайшаадаггүй нүлөө ехэтэй хүнүүд ФРГ-дэ бии гэжэ бидэнэр мэдэнэбди. Социалис оронуудтай баталагдаһан договорнууд энэ сагай байдалаар батадхагдаһан зүйл гээшэ гэжэ тэдэнэр тоолоно, тэдэ договорнуудай бодото удха шанарыень тон багахан болгохые хүсэнэ. Мүн Баруун Берлин тушаа дүрбэн талын хэһэн хэлсээндэ зүрюугээр үйлэдэн, онсо булюу байдалтай болохо гэһэн һэдэлгэнүүд эдэ хүсэнүүдтэ туһална гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Ниитын ондо ондоо байгуулалтатай гүрэнүүдэй зүгһөө ехэ хүсэлэл оролдолгын, һайн һанаанай гаргагдаһанай ашаар туйлагдаһан үрэ дүн хадаа айхабтар үнэтэй сэнтэй, шухала зүйл гээшэ. Тиимэһээ тэрэниие зааханааршье политическэ нааданай зүйл болгожо болохогүй гэжэ тоолонобди.

Социалис гүрэнүүд болон ФРГ-гэй хоорондохи харилсаае эдэбхитэйгээр хүгжөөхэ гэһэн хараа шугамай зүб байһаниинь бодото байдал дээрэ харагдана. Энээнэй ашаар политическэ холбоо ной талааршье нилээд эли бодо үрэ дүн туйлагдажа, бидэнэр урданайхиһаа һайнаар үгэеэ ойлголсодог боложо байнабди. Мүн экономикыншье, научно-техническэ харилсаа холбооной талаар, ниитын эмхинүүдэй, соёл культурын андалдаанай талаар яһала һайн үрэ дүн туйлагданхай. ФРГ-тэй хэгдэһэн договорнуудай үндэһөөр тогтууритай харилсаа тогтоохо тушаа хуули ёһонтой холбоотой үндэһэ һууринь саг үргэлжэ үргэдхэгдэжэ байдаг гэжэ найдамтайгаар хэлэжэ болоно. Бидэнэр иимэ замаар саашадаашье ябахаар бэлэмди. Мүн нүгөө талашье иимэ ябадал үргэлжэлүүлхые хүсэхэ ёһотой гэжэ һананабди.

Иигээд һаяар ФРГ-гэй канцлер г-н Шмидт албанай хэрэгээр Москва ошохонь гэжэ таанар мэдэнэт. Правительствын толгойлогшо болоһонойнгоо һүүлээр түрүүшынхеэ тэрэ Советскэ Союз ошохонь. Федеративна Республикын гадаадын политикые урданайхидал адляар ябуулхабди гэжэ ФРГ-гэй правительствын хүтэлбэрилэгшэд нэгэнтэ бэшэ мэдүүлһэн байна. Эдэ мэдүүлгэнүүдыень хараада абаад байхадаа, али алиндаа ашатай туһатай холбоо харилсаа хүгжөөлгэдэ канцлерай манда ошоод байха сагта хэгдэхэ хэлсээнэй үедэ тодорхой алхамууд хэгдэхэ бэзэ гэжэ найданабди. Энэ хадаа манай хоёр оронойшье, мүн Европодохишье амгалан байдалай аша туһатай тааралдаха.

Нүхэд! Ниитэевропын зүблөө зарлуулхын, тэрээндэ амжалта туйлахын түлөө тэмсэлдэ социалис оронууд ехэ хүсэ гаргаа юм. Түүхэдэ эгээл түрүүшын иимэ уулзалгые үнгэргэхэ гээшэ хүнгэн хэрэг байхагүй гэжэ бидэнэр хододоо ойлгодог байгаабди. Үнэхөөрөөшье, тус зүблөөн дээрэ бэрхэшээлнүүд дайралдаа, мүнөөшье тохёолдожо байна. Тэдэнэй нэгэ зариманиинь юугээр тайлбарилагданаб гэхэдэ, тус тус асуудалнуудаар зүблөөндэ хабаадагшадай һанамжань адли бэшэ байна. Харин нүгөө талаһаа, зарим талын түлөөлэгшэд гансал өөһэдгөө аша туһа оложо абахые оролдоно. Гэбэшье Европодо амгалан байдал хангахын тулада ниитэевропын зүблөөе ойрын сагта түгэсхэхэ шухала гэжэ бүри мүнөө эли болоод байна. Советскэ Союз, ГДР болон бусад социалис гүрэнүүд энэ зүблөөе амжалтаар түгэсхэхын түлөө бүхы шадалаараа оролдоно. Тус зүблөөн Европодохи амгалан байдалай, эбтэй эетэйгээр харилсалгын бата бэхи үндэһэ һуури тогтоожо шадаха байна бшуу.

Зүблөөн дээрэ абтаха шиидхэбэринүүд политикыншье, экономикын, эрдэм ухаан, соёл культура болон хүн түрэлтэнэй ажал ябуулгын бусад һалбаринуудаарые хоёр талын, мүн олон талын зүгһөө аша үрэ ехэтэй холбоо харилсаа Европын түби дээрэ хүгжөөн дэлгэрүүлхэдэ туһа болохо ёһотой гэжэ һананабди. Эртэ урдын Европодо шэнэ үе шата — һайн харилсаанай, бэе бэедээ этигэхэ, найдахын үе шата удаа дараагаар бүрилдүүлэн бии болгоходо туһалха гээшэ манай ниитэ зорилго мүн.

Энэ зорилго бэелүүлгэдэ социалис гүрэнүүд эдэбхитэй үүргэ дүүргэхээр бэлэн гэжэ манай хани нэгэдэлэй оронуудай хамтаараа найруулан бэелүүлжэ байгаа политикань эли тодоор гэршэлнэ. Манай оронууд тус түбиин бусад оронуудта амгалан тайбанаар, хани барисаатайгаар ажаһуял гэжэ дурадхана, бүтэмжэтэй һайн холбоо харилсаа тогтоогдохо гэжэ найдана.

Энэ гансал Европодо хабаатай бэшэ. Энэ бүхы дэлхэйн хэмжээгээршье үнэн зүб юм. Эб найрамдалай болон арадуудай аюулгүйн эрхэ байдалда социальна дэбжэлтэ туйлаха гээшэ ленинскэ уласхоорондын политикын дээдэ зорилгонь болоно. Энэ гол ёһонуудаар урмашажа байгаа Советскэ Союз, Германиин Демократическа Республика, социалис хани нэгэдэлэй бүхы гүрэнүүд дайнай аюулые багадхахын түлөө, сэрэгүүдэйнгээ бэе бэедээ харша байлгые һуларуулхын, хурдан түргэнөөр буу зэбсэг бүтээлгые хизаарлахын, айхабтар ехэ ашаан боложо байгаа буу зэбсэг бүтээлгын гаргашануудые хороохын, буу зэбсэг хуряахын түлөө эсэшэ сусашэгүйгөөр тэмсэнэ. Манай энэ политикые дэлхэйн үнэн сэхэ бүхы хүнүүд мэдэрэн дэмжэнэ.

Буу зэбсэгые хэм хизааргүйгөөр бүтээхэ ябадал гүрэнүүдэй хоорондохи зүрилдөөнүүдые шиидхэжэ шадахагүй, тиихэһээ уламжалан дэлхэйн ниитын хоёр байгуулалтын хоорондохи зүрилдөөнүүдые шиидхэжэ шадахагүй, арад зондо аюулгүй байдал асархагүй гэжэ капиталис гүрэнүүдэй зарим хүтэлбэрилэгшэдшье бага бага ойлгодог боложо байна.

Буу зэбсэг түргэнөөр бүтээлгые зарим тэды хизаарлаха тухай шухала хэлсээнүүдые баталха арга боломжо эдэ бүгэдын ашаар һүүлэй жэлнүүдтэ олдоһон байна. Тэдэ хэлсээнүүд яһала һайнаар бэелүүлэгдэнэ. Гэбэшье тэдэ хадаа оройдоол эхин шата мүн, тиимэһээ саашадаа дабшаха шухала. Энэ талаар хэгдэжэ байгаа хэлсээнүүд нилээд ехэ удха шанартай гэжэ бидэнэр тоолонобди. Түбхын түрүүндэ СССР США хоёрой стратегическэ зэбсэгүүдые хизаарлаха тушаа, мүн Түбэй Европодо зэбсэгтэ хүсэнүүд болон буу зэбсэгүүдые хороохо тухай хэлсээндэ саашанхи алхамууд хэгдэхэ ушартай.

Һүүлэй үедэ Советскэ Союз буу зэбсэг бүтээлгые хизаарлаха, буу зэбсэг хуряаха тушаа хэдэн шэнэ тодорхой дурадхалнуудые оруулаа гэжэ таанад мэдэнэт.

Уласхоорондын аюулгүй байдалай, хүн зоной элүүр энхэ, ажана байдалай аша туһатай таарахагүй зорилгоор байгаалида болон сагай уларилда сэрэгэй ба бусад зорилгоор нүлөөлхэ ябадалые хорихо тухай дурадхал бидэнэр ООН-ой Генеральна Ассамблейн үзэмжэдэ табяабди. Энэ дурадхалые олон гүрэнүүд һайшаан угтаа.

Илангаяа аюултай, үхэлтэ химическэ зэбсэгэй янзануудые хорихо, усадхаха тухай уласхоорондын хэлсээ батална тушаа хамтын үүсхэл гаргаха тодорхой арга замуудые США-гай правительствын түлөөлэгшэнэртэй уулзаха үедөө бэдэржэ үргэлжэлүүлһээрбди. Ядерна зэбсэгтэй совет болон Америкын корабльнууд ба уһан доро ябадаг онгосонуудые Дундада далайһаа гаргаха тушаа Советскэ Союз ямаршье сагта үгэеэ ойлголсохоор бэлэн гэжэ би һаяхан хэлээ һэм. Газар доро ядерна зэбсэг туршалгые бүрин болюулхые дурадханабди.

Ойрын сагта дүүргэгдэхэ ёһотой, дүүргэгдэжэ болохоор алхамуудай заримаанинь иимэ байна. Эб найрамдалда дуратай бүхы хүсэнүүд бидэнэрые ойлгохо, дэмжэхэ гэжэ найдаад, бидэнэр эдэ дурадхалнуудаа бэелхын түлөө нэтэрүү шангаар тэмсэхэбди.

Гэбэшье дайнай аюулые бага болгохо, буу зэбсэг түргэнөөр бүтээлгые хизаарлаха талаар хэгдэхэ юумэнүүд энээгээр лэ дүүрэхэгүй байһаниинь ойлгосотой. Буу зэбсэг түргэнөөр бүтээлгые болюулха, тиигээд һүүлээрнь буу зэбсэгүүдые хорооожо эхилхэ гээшэ бүгэдэ ниитээрээ, гүйсэдөөр буу зэбсэг хуряаха гэһэн эсэсэй ниитэ зорилго тээшэ дабшаха замда манай бэелүүлхэ гол зорилгонууд мүн.

Түгшүүрилтэ байдал һуларуулха талаар туйлагдаһан амжалтанууд арсашагүй ехэ. Гэбэшье энээгээр һанаагаа амаршажа болохогүй. Уласхоорондын байдал шэнэ асуудалнуудые табина. Тиигээдшье хуушан асуудалнууд үшөө гүйсэд шиидхэгдээдүй. Дүтын Зүүн зүгтэхи хёмороото байдал үшөөл гүримшуулагдаагүй байһаар. Гэбэшье тэрэниие шиидхэхэ бүхы шухала арга нүхэсэл үни бии болонхой ха юм. Индохитадай арадуудта бата бэхи эб найрамдал бодото ёһоор хангагдаагүй. Эдэ арадууд гадаадын хүсэнүүдэй хамааралсалгүйгөөр өөрынгөө байдалые зохёохо арга одоол олохоор болоо бшуу. Мүн Кипрэй арадшье байдалаа өөһэдөө тодорхойлхо ёһотой. Манай дэлхэйн бусад нютагуудташье һанаа зобоомоор газарнууд олон.

Уласхоорондын хурса асуудалнуудые эб найрамдалай, аюулгүй байдалай аша туһада шиидхэхэ хэрэгтэ социалис оронуудай хамтын ябуулганууд сэгнэшэгүй үүргэ урдынхидаал адли дүүргэжэ шадаха гэжэ би хэлэхэ байнаб. Эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө манай политическэ ябуулгануудые уласхоорондын оршондо таарулан найралдуулха, эб найрамдал хамгаалха зорилгоор Варшавска договорто ородог оронуудай зэбсэгтэ хүсэнүүдэй аха дүүгэй ёһоор харилсаха гэшэ агууехэ удха шанартай зүйл мүн. Дотоодынгоо хүгжэлтын зорилгонуудые бэелүүлдэгтээл адли, мүн энэ зорилгыешье дүүргэхэдээ, бата жагсаалтай, нэгэн ниитэ байбал, социалис хани нэгэдэлэй гүрэнүүд саашадаашье амжалта туйлаха байһаниинь дамжаггүй.

Нүхэд! Хүндэтэ ханинар!

Ниитэевропын, мүн дэлхэйн ехэ удха шанартай үйлэ хэрэгүүдэй болохые һүүлэй үедэ бидэнэр үзөөбди. Юун бэ гэхэдэ, Португалида фашизм унаа, мүн Грецидэ «хара полковнигуудай» диктатура эшэгүүритэ муухайгаар һандаран һалаһан байна. Тиин фашис засагуудһаа Европын сүм сэбэрлэгдэхэ хараа шугам һүүлэй хэдэн олон арбаад жэлэй туршада түрүүшынхеэ үзэгдэбэ. Фашизмын унаһанайшье һүүлээр хархис этэгээдүүд буу зэбсэгээ хуряадаггүй гэжэ һүүлэй үдэрнүүдтэ Лиссабондо болоһон үйлэ ябадалнууд харуулна: Тиимэһээ демократиин хүсэнүүд хёрхо һэргэг байха ушартай.

Португалиин арад зонтой һаналаа нэгэдэнги байһанаа энэ трибунаһаа мэдүүлжэ, эрхэ сүлөөтэ, демократическа Португалиин түлөө тэмсэлдээ бүрин амжалта туйлахыень хүсэхыемни зүбшөөгыт! Орон дотор эхилһэн демократическа үйлэ ябуулгануудые хүгжөөхын, батадхахын хойноһоо оролдожо байгаа Грециин патриотическа хүсэнүүдтэй мүн лэ һаналаа нэгэдэнэбди.

Португальска фашизмын уналга мүн нэгэн зэргэ Португалиин колониализмын доройтон уналгань болоо.

Ерэн жэлэй урда тээ эндэ, Кайзеровска рейхэй ниислэл байһан Берлиндэ, буржуазна гүрэнүүдэй дипломадууд Африкые хэршэн хубаажа байһан юм. Тэрэ үедэ дэлхэйн колониализмын байгуулалта байгуулха ябадал түгэсхэгдэжэ байгаа. Энэ байгуулалта хэтэ мүнхэдөө байха шэнгеэр тэдэнэр һанадаг бэлэй. Харин мүнөө национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөнэй ба Португалиин арадай антифашистска хүдэлөөнэй нэгэдэмэл сохилтонууд доро һуулиһын колониальна гүрэн һандаржа, Гвиней-Бисауда, Мозамбигта, Анголодо колониализм усадхагдажа байна.

Португалиин колониализмын доройтон уналга хадаа Африкын түби дээрэ колониальна богоолшолгые эсэслэн сүм усадхахын түлөө тэмсэлдэ ехэ шата болоно. Бүхы Африкын — Һайн Найдалгануудай хушууһаа эхилээд, Баруун Сахара хүрэтэр, — эрхэ сүлөөтэй болохо үдэрынь холо бэшэ гэжэ этигэнэбди.

Социалис оронууд колонинуудые сүлөөлхын түлөө тэмсэгшэдтэ хододоо гүйсэд дэмжэлтэ, али бүхы ёһоной туһаламжа үзүүлдэг байгаа. Энэ манай интернациональна уялга гэжэ тоолодог байгаабди, тоолоношьебди. Колониализмда эсэргүү революцинуудай илалтанууд мүнөө үеын түүхын ябасые айхабтар хүсэтэйгөөр түргэдхэнэ гэжэ тоолонобди. Тиимэһээ колониальна дарлалтаһаа сүлөөрһэн арадуудтай хамта бидэнэр эдэ илалтануудые амаршалнабди.

Уласхоорондын харилсаанай ерээдүй тухай бодомжолхо зуураа, бата бэхи эб найрамдал тогтоохын түлөө тэмсэхэдээ, энэ зорилго туйлаха гээшэ бэлэхэн хэрэг бэшэ гэжэ бидэнэр һайн харанабди. Эб найрамдалай хэрэгтэ, түгшүүрилтэ байдал һуларуулха ябадалда манда имагтал туһалагшад бии бэшэ, харин тэрээндэ эдэбхитэйгээр эсэргүүсэгшэд бии юм. Тэдэнэй дунда КНР-эй мүнөөнэй хүтэлбэрилэгшэдэй бии байһандань шаналмаар.

Хитадай Арадай Республикын тогтоһоор 25 жэлэй ой эдэ үдэрнүүдтэ гүйсөө. Арадай революциин илалта хадаа Хитадай ажабайдалда, бүхы дэлхэйн революционно хүдэлөөнэй хүгжэлтэдэ агууехэ хэрэг болоһон байгаа. Арад зонойнгоо хүсэл зорилгоор национально-сүлөөрэлгын хүдэлөөе толгойлжо, орон дотороо шэнэ социальна гурим бии болгохын түлөө тэмсэһэн Хитадай коммунистнуудай баатаршалгыень һайшаан дурданабди.

Гэбэшье мүнөөдэр ондоо юумэн тухай баһа хэлэхэ хэрэгтэй бологдоно. Маоистнуудай хүтэлбэрилэгшэдэй хүсэлөөр Хитад социалис оронуудтай холбоогоо таһалжа, тэдээндэ эсэргүү шэглэлтэйгээр ябадаг боложо, дэлхэйн хархис, эгээл булимтархы хүсэнүүдтэй нэгэдэжэ, тэдэниие һайшаажа байдаг болоһондонь сэдьхэл зүрхэн үбдэнэ.

Иимэ таарүугүй байдал заха хизааргүй үргэлжэлхэгүй гэжэ бидэнэр этигэнэбди. Хитадай арадай түүхэдэхи энэ харанхы хара хуудаһые, социалис гүрэнүүдтэй тэрэнэй харилсаанай түүхэдэхи хара муухай хуудаһые хитад арад өөрөө заатагүй һэхэхэ юм. Харин бидэнэр Хитадай Арадай Республикатай харилсаагаа гүримшуулхын түлөө, Хитадай коммунистнуудтай, ажалшадтайнь аха дүүгэй ёһоной хани барисаа, холбоо харилсаа дахин һэргээн тогтоохын түлөө хүсэд оролдолго гаргахабди. СССР-эй, мүн Хитадайшье үндэһэн шухала аша туһань, дэлхэйн социализмын аша туһа, арадуудай сүлөөрэлгын тэмсэлэй болон дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдал тогтоохо ябадалай аша туһань энээниие эринэ гэжэ тоолонобди.

Хүндэтэ нүхэд!

Манай оронуудай нэгэдэл ямар ехэ удха шанартайб гэжэ социализмын дайсад һайн ойлгоно. Эгээл энэ нэгэдэлдэмнай эсэргүүсэн, тэдэнэр гол добтолгоёо шэглүүлнэ. Хоёр байгуулалтануудай хилэ дээрэ оршодог ГДР империализмын зүгһөө илангаяа эршэмтэй добтолгодо ортоно гэжэ бидэнэр мэдэнэбди. Үдэрһөө үдэртэ республикын хүн зондо дайсан харша номнол зорюулагдана. Энээнэй зорилгонь хадаа СЕПГ-гэй политикын зүб байһандань һэжэг түрүүлхэ, ГДР-эй арад зоной һунгаһан замые зүб бэшэ гэжэ харуулха, немец ажалшадай социалис республикые социалис гүрэнүүдэй агууехэ хани нэгэдэлһээ таһалжа шадаашьегүй һаа, тэрээнһээ холодуулха гэһэн һанаашалга юм.

Теэд энэнь хэзээшье хүсэлдэхэгүй! Ангиин дайсанай харата муухай номнолынь үнэндөө ямар удхатайб гэжэ ГДР-эй ажалшад һайн ойлгоно. Тэдэнэр туйлаһан амжалтаараа омогорхожо, тэдэнээ үнэтэй сэнтэйдэ бододог. Манай үнэн һайн нүхэд хэд бэ гэжэ тэдэнэр һайн мэдэдэг.

Социалис гүрэнүүдэй интернациональна ёһоор һаналаа нэгэдэлгэнь мүнөө үедэ ямар ехэ удха шанартайб гэжэ ГДР-эй тогтон бии боложо хүгжэһэн түүхэ илангаяа эли тодоор харуулна гээшэ ха.

Эгээ хурса орёо бэрхэ ушарнуудташье, империалис хүсэнүүдтэй сэхэ тулалдаха аюулайшье бии болоод байхадань, аха дүү ГДР-эй аша туһые хамгаалха хэрэгтэ багаханааршье татагасадаггүй байгаабди гэжэ совет коммунистнууд үнэн сэхээр хэлэжэ шадаха.

Соведүүдэй оронтой хани барисаатай байха гээшэ СЕПГ-гэй болон Германиин Демократическа Республикын интернационалис политикын таһаршагүй хуби болоһыень, тэрэ политикын танай ороной олон миллион эрхэтэдэй зүрхэ сэдьхэлдэ дүтэ байһыень бидэнэр, совет хүнүүд, үндэрөөр сэгнэнэбди. Хүндэтэ нүхэд, совет арадшье таанад тушаа мүн лэ иимэ һайн һайхан мэдэрэлтэй байдаг гэжэ этигэн найдагты. Маркс, Энгельс, Ленинэй интернационалис захяа заабаринуудта үнэн сэхэ манай парти ГДР-эй ажалшадтай хани барисаатай, аха дүүгэй харилсаатай байха үзэлтэйгөөр совет хүнүүдые хүмүүжүүлдэг. Хэзээшье, ямаршье үедэ бидэниие таанадтай, бидэниие танай талада, бидэниие социализмын талада, ажал хүдэлмэриин, эб найрамдалай болон ажалшадай интернациональна нэгэдэлгын талада байна гэжэ хододоо мэдэгты, һанажа ябагты!

Германиин Демократическа Республика оршон байжа, һалбаран мандаа!

Советскэ Союз ГДР хоёрой хоорондын таһаршагүй хани барисаан улам бэхижэг лэ!

Эб найрамдал болон түрүү хүгжэлтын найдамтай түшэг тулгуури болоһшо социализмын оронуудай агууехэ хани нэгэдэл мандаха болтогой!

Коммунизм мандаха болтогой!

* * *

Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэһэн үгэ ехэ анхаралтайгаар шагнагдажа, үни үргэлжэлһэн альга ташалгаар нэгэнтэ бэшэ таһалдагдаһан байна.

Л. И. Брежневэй һүүлшын үгэнүүдые сугларагшад хүл дээрээ байжа, нэрьемэ, үни үргэлжэлһэн альга ташалгаар угтаа. «КПСС — СЕПГ!», «Хани барисаан — Фройндшафт!» гэһэн шанга үгэнүүд зал дотор зэдэлнэ.

...ОНОМИЧЕСКА харилсан туһалалсалгын Соведтэ ...Лейпцигтэхи «ФТА» завод 10, 20 болон 30 тон... контейнернүүдые буулгаха хүсэтэ крануу... талаар мэргэжэнхэй. ...ДЭЭРЭ. Советскэ Союзай захилаар бүтээгдэжэ... кран.

ЦВ — АПН-эй фото.

РЕСПУБЛИКЫН ЗАЛУУШУУЛАЙ ЖАГСААЛ

БЕРЛИН. (ТАСС). Унтер Ден Линден гэжэ үйлсэ октябриин 6-най үдэшэ прожекторнүүдэй хурса гэрэлээр, факелнуудай туяагаар яларжа байгаа, Сүлөөтэ немец залуушуулай холбооной гэшүүд — хүхэ самсатай хэдэн арбаад мянган хүбүүд, басагад ниислэл хотын түбэй үйлсэдэ сугларба.

СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккер, ГДР-эй бусад хүтэлбэрилэгшэд, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев, Совет партийно-правительственна делегациин гэшүүд Түбэй трибунада гараа.

Баярай жагсаалда хабаадагшад СЕПГ-гэй КПСС-эй хүндэлэлгэ ГДР-эй ба СССР-эй арадуудай хани барисаанай хүндэлэлдэ урилсан үгэнүүдые хэлэжэ, нэрьемэ шангаар альга ташажа, республикын хүтэлбэрилэгшэдые, хүндэтэ совет айлшадые халуунаар амаршалан угтаба.

Пионернүүд - тельмановецүүд нүхэд Л. И. Брежневтэ, Э. Хонеккертэ, Совет делегациин гэшүүдтэ баглаа сэсэгүүдые барюулаа.

ГДР-эй гүрэнэй гимн гүйсэдхэгдэбэ.

ССНМ-эй Центральна Соведэй нэгэдэхи секретарь Э. Кренц шэнэ Германида социализм байгуулжа байгаа олон миллион залуушуулай үмэнэһөө үнэн байлгын шахаа тангариг үгэбэ. Социализмын хэрэгтэ хэлбэришэгүй үнэн сэхэ байхабди гэжэ СЕПГ-эй хүтэлбэрилэгшэдые найдуулаад, Советскэ Союзтай бата хани барисаагаа, Ленинскэ комсомолтой дайшалхы хани харилсаагаа, бусад социалис оронуудай залуушуултай холбоо барисаагаа улам саашадань бэхижүүлхээр эрид шиидэнхэй байһанаа элирхэйлэн мэдүүлээ.

К. Марксын, Ф. Энгельсын, В. И. Ленинэй портредүүдые, ГДР-эй гүрэнэй герб ба тугуудые бариһан колонно «Германиин Демократическа Республика — манай социалис Эсэгэ орон мандаха болтогой!» гэһэн уряа золунгтой республикын залуушуулай жагсаалые нээбэ. Залуу хүдэлмэришэд, хүдөөгэй ажалшад, студентнэр, пионернүүд-тельмановецүүд энэ жагсаалда хабаадаа.

Унтер Ден Линден гэжэ үйлсэдэ болоһон жагсаал хүдэлмэришэн ангиин, тэрэнэй марксистско-ленинскэ партиин хэрэгтэ үнэн байлгын манифестаци боложо дүүрэбэ.

«САЛЮТ-3» СТАНЦИ НИИДЭЖЭ ҮРГЭЛЖЭЛҺӨӨР

НИИДЭЛГЭ ЗАЛАН ХҮТЭЛХЭ ТҮБ, октябриин 7. (ТАСС). «Салют-3» гэжэ замбуулинай научна станци ниидэжэ үргэлжэлһөөр. Эрэн сүүдхын туршада ниидэхэ гэжэ хараалагдаһан программын дүүрэһэнэй һүүлээр, 1974 оной сентябриин 23-һаа хойшо тус станци дээрэхи научно-техническэ туршалганууд ба шэнжэлгэнүүд нэмэлтэ программын ёһоор амжалтатайгаар хэгдэжэ байна.

Октябриин 7-до Москвагай сагаар 11 часай үеэр тус станци дэлхэйе 1676 дахин тойробо.

Телеметрическэ мэдээсэлэй мэдээнүүдэй ёһоор, «Салют-3» станци дээрэхи бүхы онһон түхеэрэлгэнүүд һаадгүй һайнаар хүдэлнэ. Абтаһан мэдээнүүд шалгагдажа, шэнжэлэгдэжэ байнхай.

Манай хөөрэлдөөн

БАЙГААЛИИН ХЭШЭГ

Эдэ үдэрнүүдтэ республикын ой тайга соогуур алтан намарай хэшэг суглуулха хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдэhээр. Госпромхоз, коопзверпромхоз болон ойн ажахын хүдэлмэрилэгшэд түсэбтэ даабаряа дүүргэхын хойноhоо оролдоно. Һамар суглуулха хүдэлмэри түлэг дундаа. Мүн агнуурида бэлэдхэл баhал шухала асуудалнуудай нэгэн болонхой. Манай корреспондент республикын хэдэн ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, түлөөлэгшэдтэй хөөрэлдэжэ, табиhан асуудалнуудта тодорхой харюу абаба.

Захааминай аймагай госпромхозой ахамад охотовед А. В. ХВОСТОВ:

— Байгша оной сентябриин нэгэнhээ аймагтамнай hамар түүлгэ эхилhэн юм. Тиин hүүлэй мэдээнэй ёhоор, hамар байра дээрэнь тушаажа абахаар эмхидхэгдэhэн Михайловка, Санага, Баян гол, Закаменск, Ёнгорбой, Цахир нютагуудта 57,7 тонно hамар суглуулагдаад байнхай. Бусад нютагуудай ой тайгада ургаhан hамар суглуулга hүүлшынгээ хаhада оробо. Тусхай автомашинануудые ой тайга руу ябуулжа, байра дээрэнь hамар суглуулжа абаха эмхидхэлэй хүдэлмэри хэгдэhээр.

Суглуулагдаhан hамараа гутаангүй, саг соонь сэбэрлэхэ, хатаахын тула Закаменск хотодо тусхай «СЗПБ-2,0» түхэлэй электросушилка, мүн hамар агаарта хатааха склад түхеэрhэн байгаабди. Мүнөө нишэ байгаалиин хэшэг зөөгдэжэ эхилэнхэй.

Энээнhээ гадна октябриин хори гаранаар эхилхэ агнууриин хаhада бэлдэжэ, ангуушадта тусхай даабари үгэжэ байнабди. Аймаг бүхыдөө 18 мянган хэрмэнэй арhа, 60 центнер ангай мяха гүрэндэ тушааха түсэбтэй.

Манай аймагта энэ жэлдэ хэрмэн яhала олон. Багсаамжалхада 60 мянган хэрмэнэй арhан гүрэндэ тушаагдаха. Энээнhээ гадна 54 толгой бугын, 10 хандагайн, 20 бодон гахайн, 50 гүрөөhэнэй 250 толгой хабаргын мяхан тушаагдахаар хараалагдана.

Хоринн госпромхозой экономист М. Г. КРАСНОПЕЕВА:

Манай аймагай ой тайгада байгша ондо hамарай гараса хэзээ хэзээнэйхиhээ муу байба. Мүнөөдөө 40 центнер hамар Хори тосхон асарагдаад байна. Ажалшадай сүлөөтэй сагтаа ойдо гаража түүhэн hамар суглуулжа абаха хэдэн пунктнууд байгуулагдаhан юм. Һарын дүүрэтэр бүхы пунктнуудта ашаанай машина эльгэжэ, суглуулагдаhан hамараа Хори тосхон асаржа, сэбэрлэхэ, хатааха болонобди.

Октябриин 25-hаа эхилхэ агнуурида бэлэдхэл эдэ үдэрнүүдтэ эхилэнхэй. Мүнөө госпромхозой хүдэлмэрилэгшэд ангуушадтай хэлсээ баталжа байнхай. Түсэбнай гэхэдэ, 24 мянган түхэригэй ангай арhа гүрэндэ тушааха болонобди. Тиихэдэ 60 центнер ангай мяхан гүрэндэ тушаагдаха юм.

Кабанскын госпромхозой директор Ю. Г. КОНСТАНТИНОВ:

— Энэ жэлдэ 65 тонно hамар суглуулха түсэбөө дүүргэхэбди. Жэшээнь, Бабушкинай лесхоздо табяад хүн hамар түүхээр гараhан. Мүнөө эндэ арбаад центнер hамар суглуулагдаба. Тиихэдэ Качугай ой тайгада эды шэнээн hамар суглуулагданхай. Бусад ой тайгада суглуулагдаhан hамар үшөө тодоруулагдаадүй байhаар.

Намар-үбэлэй агнууриин эхилхын урда тээ ангуушадта участогуудынь даалгагдажа, даабари үгтэжэ байна. Түсэбнай 20 мянган түхэригтэ ангай арhа, хэдэн арбаад центнер ангай мяха тушааха болонобди.

Хилын саанаhаа

· телефон · телеграф · радио

НЭГЭДЭЛ—АМЖАЛТЫН ЭШЭ ҮНДЭҺЭН

Германиин Демократическа Республикын тогтоогдоhоор 25 жэлэй ойн баярта КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежнев түрүүтэй Совет партийно-правительственнэ делегациин хабаадажа байhан тухай дэлхэйн олониитэ, хэблэл анхаралаа ехээр хандуулна. Л. И. Брежневтэ ГДР-эй үндэр дээдэ шагнал — Карл Марксын орден барюулалгын баяр ёhолол тухай, Берлиндэ болоhон баярай суглаан тухай Берлинhээ дамжуулагдаhан репортажнууд дотор мэдээсэгдэнэ. Энэ суглаан дээрэ СЕПГ-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Хонеккерой, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэнүүдэй дүүрэн текстнүүдые, мүн хуряангы найруулгые социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай хэблэл толилно.

Берлиндэ болоhон баярай суглаан манай социалис хани нэгэдэлтэ оронуудай хүдэлмэришэд болон таряашадай амжалта туйлалтануудаар арад зоной омогорхон баясажа байhые, Советскэ Союз ба аха дүү бусад социалис оронуудтай хамта гэрэлтэ hайхан ерээдүй тээшээ ГДР-эй бата найдамтайгаар дабшажа ябаhые элирхэйлэн харуулаа гэжэ, «Нойес Дойчланд» газетэ бэшэнэ.

Социализм байгуулха хэрэгтээ ГДР-эй ажалшадай туйлаhан амжалтые, СЕПГ-гэй политикые Л. И. Брежнев үндэрөөр сэгнэбэ гэжэ «Берлинэр цайтунг» газетэ бэшэнэ. КПСС-эй XXIV съезд дээрэ hайшаагдан абтаhан эб найрамдалта программын үндэhөөр, эб найрамдал хангаха, бэхижүүлхын тула дэлхэйн бусад гүрэнүүдтэй бүтэмжэтэй hайн харилсаа холбоо байгуулхаар Советскэ Союзай бэлэн байhые КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь дахинаа лаблан баталаа. Социалис хани нэгэдэлтэ гүрэнүүдэй жагсаал, нэгэдэл хадаа манай саашанхи амжалтануудай эшэ үндэhэн болоно.

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь үгэ хэлэхэдээ, мүнөөнэй уласхоорондын харилсаае хүгжөөхэ хэрэгые гүнзэгыгөөр шэнжэлhэн, эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө, КПСС-эй XXIV съезд дээрэ абтаhан ленинскэ эб найрамдалта программые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө саашанхи тэмсэлэй арга замуудые заажа үгэhэн байна гэжэ, Чехословакиин «Руде право» газетэ бэшэнэ. ГДР-тэхи социализмын илалта, энэ ороной социалис хүгжэлтын бүхы ябаса марксизм-ленинизмын суртал hургаалай хүсэн түгэс байhые элирхэйлэн гэршэлнэ гэжэ газетэ үргэлжэлүүлнэ. «Эб найрамдал хангахын түлөө тэмсэлдэ СССР түрүүтэй бүхы социалис оронуудай илалтануудые удаа дараалан туйлажа байхадань, Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ соохи hанал бодол шухала удха шанартай гэжэ «Руде право» газетэ тэмдэглэнэ. Аха дүү оронуудай нэгэдэл социалис оронуудай шэнэ амжалтануудай, социализмын шэнэ амжалтануудай гол нүхэсэл болоно гэжэ, КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь тон зүбөөр хэлэбэ.

Маоис хүтэлбэрилэгшэд тухай Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэнүүдые Польшын «Жолнеж вольности» газетэ шэнжэлхэдээ, КНР-тэй харилсаа холбоогоо hайжаруулхын, Хитадай коммунистнуудтай, ажалшадтай аха дүү ёhоной хани барисаагаа, харилсаа холбоогоо hэргээхын тула Советскэ Союз ехэ хүсэлэл оролдолго гаргана гэжэ тэмдэглэнэ.

Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэдэ Баруун оронуудай хэблэл анхаралаа ехээр хандуулна. Эртэ урдын Европо түбиин байдалдахи шэнэ үе сагта хоорондоо этигэл найдабаритай байха, харилсаа холбоо тогтоохо үе сагые нээлгэдэ туhалха уряатайгаар Л. И. Брежнев хандаба гэжэ, Италиин «Унита» газетэ бэшэнэ.

Совет-американ харилсаан тухай Л. И. Брежневэй дэлгэрэнгыгээр хэлэhэндэ американ хэблэл гол анхаралаа хандуулна. «Зэбсэг хэрэгсэлнүүдые бүтээн гаргалгала хизаарлаха зорилготойгоор шэнэ алхам хэхын тула Советскэ Союз Холбоото Штадуудтай хэдэн хэлсээ баталhан байна гэжэ Л. И. Брежнев хэлээ гэжэ «Нью-Йорк таймс» газетэ бэшэнэ.

Дундада далай дээрэhээ ядерна буу зэбсэгтэй совет, американ корабльнуудые, уhан соогуур ябадаг онгосонуудые гаргаха тухай дурадхал анхарал хандуулмаар байна гэжэ «Вашингтон пост» газетэ мэдээсэнэ.

Советскэ Союзай, ФРГ-гэй хоорондохи харилсаанай асуудалнууд тухай Л. И. Брежнев дэлгэрэнгыгээр хэлээ гэжэ Баруун Германиин хэблэл тэмдэглэнэ. Европо түбидэ эб найрамдал хангахын тула ФРГ-гэй, социалис оронуудай хоорондо баталагдаhан договорнууд шухала удха шанартай гэжэ ДПА агентство дамжуулна.

ФРГ-гэй канцлер Г. Шмидтын Москва ошохоёо байhанда ФРГ-гэй хэблэл гол анхаралаа хандуулна.

Европодо амгалан байдал хангахын тула ниитэевропын зүблөөе hаяар дүүргэхэ шухала гэжэ Л. И. Брежнев тэмдэглээ гэжэ, Финляндиин «Кансан утисет» газетэ бэшэнэ.

Араб оронуудай, Азиин, Латиин Америкын гүрэнүүдэй хэблэл Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгые дэлгэрэнгыгээр толилно. (ТАСС).

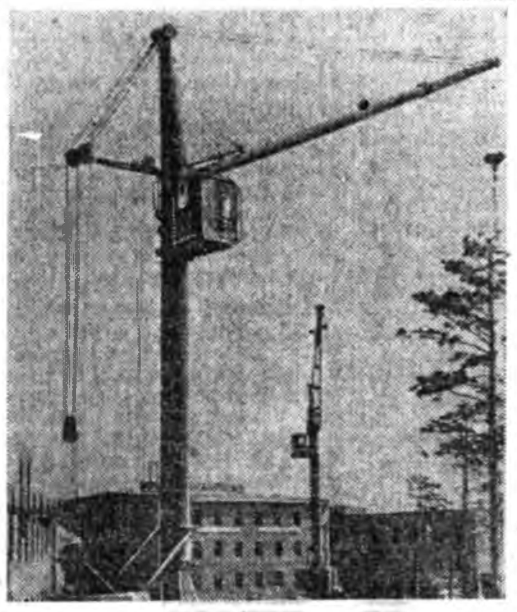
БАРИЛГА-хабсаралгын 834-дэхи поездын Николай Вокиной хүтэлдэг комплексно бригадада ехэшье, харюусалгатайшье хүдэлмэри даалгагданхай. Тус бригада Зүүн Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделенидэ больницын бүлэг барилгануудые бодхоожо байна.

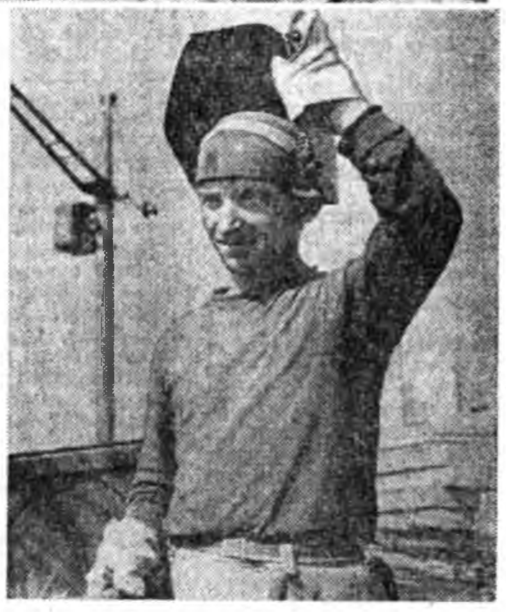
Захиргаанай -ажахын корпус, эдеэ хоол бэлдэхэ газар, 300 үбшэнтэнэй байжа аргалуулха стационарай гол корпус, нэгэ халаанда 750 үбшэнтэниие хангаха поликиникэ Улаан-Үдэ хотын Железнодорожно райондо баригдажа байгаа комплексын бүридэлдэ ороно.

Барилгашад мүнөө поликлиникын хоёр корпус хабсаргажа дүүргээд, досоохи хүдэлмэри хэхын тулада тушааба. Мүн баhа гол корпусой гурбадахи дабхар бодхоогдожо дүүргэгдээ.

ЗУРАГУУД ДЭЭРЭ: 1. Бригадир Н. Вокин. 2. ВСЖД-гэй больницын поликлиникын байшангууд. 3. Электро-гагнууршан В. Александровский.

В. НИКОЛАЕВ.
Авторай фото.

ПРАГА

ДАЙШАЛХЫ ХАНИ ХАРИЛСААН

ТАСС

Карпатско-Дукельска байлдаанай 30 жэлэй ойтой, Чехословакиин Арадай Армиин үдэртэй дашарамдуулан, КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Г. Гусак, КПЧ-гэй ЦК-гай Президиумэй гэшүүн, ЧССР-эй правительствын түрүүлэгшэ Л. Штроугал болон Чехословакиин партийна, гүрэнэй бусад ажал ябуулагшад ЧССР-эй Национальна оборонын министр, армиин генерал М. Дзур түрүүтэй Чехословакиин Арадай Армиин делегацитай уулзалга хээ.

Карпатско-Дукельска байлдаанай 30 жэлэй ойе, Чехословакиин Арадай Армиин үдэрые тэмдэглэхэдээ, 30 жэлэй урда тээ национальна сүлөөрэлгын түлөө манай арад зоной политическэ ба зэбсэгтэ баатаршалгата тэмсэл, Совет Армиин болон бүхы совет арадай сүлөөлхы түүхэтэ алдар габьяа тухайнь дурсан домоглонобди гэжэ КПЧ-гэй ЦК-гай Генеральна секретарь Г. Гусак уулзалга дээрэ үгэ хэлэхэдээ тэмдэглээ.

Чехословакиин сүлөөтэ байдалай түлөө байлдаануудта хабаадажа, ами наhаяа алдаhан бүхы хүнүүдэй дурасхаалые ёhолон хүндэлнэбди гэжэ Г. Гусак мэдүүлбэ. Манай эрхэ сүлөөтэ байдалай түлөө тэмсэhэн бүхы хүнүүдтэ баяр баясхалан хүргэнэбди. СССР-тэ эмхидхэн байгуулагдаhан Чехословакиин түрүүшын армиин корпус командалагша, ЧССР-эй Президент, армиин генерал Л. Свободын элитэ ехэ үүргэтэй байhые тэрэ тэмдэглээ.

НИКОЗИ

Г. КЛИРИДИСЭЙ МЭДҮҮЛГЭ

ТАСС

Кипрэй президентын уялгые дүүргэгшэ Г. Клиридис тусхай мэдүүлгэ хэхэдээ, мүнөө тохёолдожо байhан хүшэр бэрхэтэй байдалда республикын президентын уялга дүүргэжэ үргэлжэлүүлхэ байнаб гэжэ мэдүүлээ.

«Национальна аша туhын асуудалнуудhаа шалтагаалан», политическэ, бүхы тушаалнуудhаа арсаха тухай hүүлэй хэдэн үдэрэй турша соо бодомжолон, энээн тухайдаа Кипрэй президент архиепископ Макариоста, Грециин премьер-министр Караманлиста дуулгаа hэм гэжэ Г. Клиридис хэлэбэ.

Гэбэшье ушар байдалай шухала удха шанартай байhые, Грециин премьер-министрэй, президент Макариосай мэдүүлгэнүүдые, мүн Кипрэй түлөөлэгшэдэй палатын зүгhөө, арад зоной зүгhөө дэмжэжэ байhые хараада абажа, республикын президентын уялга дүүргэхэ шухала гээшэ ха гэhэн тобшолол хэбэб гэжэ Г. Клиридис мэдүүлээ.

ХАНОЙ

Совет техникын туhаламжаар

ТАСС

Вьетнамай Демократическа Республикын шахтернууд шулуу нүүрhэ малтан абаха юhэ hарынгаа түсэбые болзорhоонь урид дүүргээ. Хонгайн нүүрhэнэй бассейнэй коллектив социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэн, 1975 оной түсэбөөр ажаллажа байна. Совет оньhон техникэ хэрэглэжэ, уурхайн хүдэлмэришэд ажалай бүтээсэ нилээд дээшэлүүлээ.

БОНН

КОНФЕРЕНЦИИН ШИИДХЭБЭРИНҮҮД БЭЕЛҮҮЛЭГДЭНЭ

ТАСС

Европын капиталис оронуудай Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай заседани Дюссельдорфдо болобо. Даниин Коммунис партиин, Германиин Коммунис партиин, Финляндиин Коммунис партиин, Грециин Коммунис партии, Франциин Коммунис партиин, Италиин Коммунис партиин, Люксембургын Коммунис партиин, Швециин зүүнэй үзэлтэй партиин, Испаниин Коммунис партиин, Турциин Коммунис партиин, Баруун Берлинэй Социалис нэгэдэмэл партиин түлөөлэгшэд тэрээндэ хабаадаа.

Европодохи капиталис оронуудай Коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай байгша оной январь hарада Брюссельдэ болоhон конференциин шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ тухай мэдээсэлнүүдые андалдан абалсаха зорилготойгоор энэ заседани үнгэргэгдэhэн байна гэжэ «Унзере цайт» газетэ бэшэнэ.

Брюссельдэ болоhон конференциин шиидхэбэринүүд амжалтатай hайнаар бэелүүлэгдэжэ байна гэжэ заседанида хабаадагшад тэмдэглээ. Тиигэжэ Баруун Европодохи демократическа хүсэнүүд hанал нэгэтэй байна.

Брюссельдэ абтаhан шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын тула хэдэ хэдэн хэмжээнүүдые бэелүүлхээр зургаануудайнгаа хүтэлбэрилэгшэдтэ дурадхахые үгээ ойлголсобо.

ДАМАСК

ГАЙХАМШАГТА ҺАЙНДЭР

ТАСС

1973 оной октябрь hарада болоhон дайнда илалта туйлаhаар түрүүшын жэлэй ойе Сириин арад үргэнөөр тэмдэглэжэ байна. Олоной хабаадалгатай митингнүүд, демонстрацинууд ороной ниислэлдэ, бусад хото городуудта болобо. Республикын президент Х. Асад Сириин армиин солдадуудай, офицернүүдэй хүүртэ ошожо, дайнда баатарай үхэлөөр унагшадай хүүрнүүд дээрэ веногуудые табяа.

Ороной хүтэлбэрилэгшэд Национальна фронтын түлөөлэгшэд, үргэн олониитэ Дамаскын университедэй зал соо сугларба. Араб социалис дэбжэлтэ гэдэг партиин (ПАСВ) хүтэлбэриин гэшүүн Бакр Ясин сугларагшадай урда үгэ хэлэхэдээ, 1973 оной октябрь hарада болоhон дайн араб арадуудай hаналаа нэгэдэлгын улам бэхижэжэ байhые элирхэйлэн гэршэлhэн байна гэжэ мэдүүлээ.

Араб оронуудай альганайшье шэнээн газар буса хүнэй мэдэлдэ орохогүй юм гэжэ Израилиин хархис хүсэнүүд мэдэхэ ёhотой гэбэ.

НЬЮ-ЙОРК

Буруушаалгын демонстраци

ТАСС

Сайгон захиргаанда Пентагоной зүгhөө сэрэгэй туhаламжа үзүүлэлгые буруушааhан демонстраци Нэгэдэмэл Нацинуудай Организациин дэргэдэ США-hаа саг үргэлжэ байдаг түлөөлэлгэтэ эмхиин байшангай урда болобо. Урда Вьетнамай демокрадуудые, партиодуудые түрмэдэ хаажа, сайгон захиргаанай зэрлиг муухайгаар зобоожо, туляажа байhые демонстрацинууд эрид буруушаана.

Демонстрацида хабаадаhан 12 хүниие полици барижа хаагаа.

Футбол

ЭЭЛЖЭЭТЭ НААДАНАЙ УДАА

Ээлжээтэ-гушан хоёрдохи наадан, СССР-эй «А» класай хоёрдохи бүлэгтэ наададаг манай зонын футболистнуудай дунда үнгэргэгдэhэн энэ уулзалгада 14 команда наадаhан байна.

Уулзалгын дүн хаража үзэхэдэ, мүрысөөнэй таблицын түрүүшын дүрбэн hуурида ябаhан командын футболистнууд шадамар бэрхээр наадажа, эзэлhэн hууринуудтаа бүхөөр hуунад. Эндэ Владивостогой «Луч» команда илангаяа hайнаар наадаба. Эдэнэр Эрхүүгэй «Авиатор» командада айлшалхадаа, талмайн эзэдые 1:4 тоотойгоор шүүhэн байба. Тиин эдэнэр тэрэл эзэлhэн дүрбэдэхи hууридаа үлэбэ. Мүн энэ үдэр Хабаровскын СКА команда хоёрдохи hуури эзэлээд ябаhан Благовещенскын «Амур» командада айлшалhан юм. Талмайн эзэд айлшадаа 1:0 тоотойгоор шүүжэ гараhан байна.

Мүрысөөнэй таблицада түрүү hуури эзэлhэн Барнаулай «Динамо» команда айлшаар ерэhэн Челябинскын «Локомотив» командын футболистнуудые 4:0 тоотойгоор шүүгээд табиба. Нүгөөдэ — түрүү hуури эзэлхын хойноhоо оролдожо эхилhэн Петропавловск-Камчатский хотын «Вулкан» команда Шэтын футболистнуудта айлшалхадаа, талмайн эзэдые 0:2 тоотойгоор шүүгээ.

Энэ үдэр наадаhан манай «Сэлэнгын» футболистнууд өөрынгөө стадион дээрэ hүүлшын уулзалга үнгэргэhэн байгаа. Манайда айлшаар ерэhэн «Сахалинай» футболистнуудые 2:1 тоотойгоор шүүбэшье, урагшаа дабшаагүй.

Өөрынгөө стадион дээрэ наадаhан Красноярскын «Автомобилист» — Нижний Тагилай «Уралец», Томскын «Торпедо» — Тюмениин «Нефтяник» командануудай уулзалга 0:0 тоотойгоор дүүрэhэн байха юм. Нэжээд очко бэшүүлhэн эдэнэр соонhоо «Автомобилист» сохижо оруулhан бүмбэгынгөө тоогоор нэгэ hуури урагшаа дабшажа, Хабаровскын футболистнуудые ахяа.

«Сэлэнгэ» командын футболистнууд байгша оной наададанай дүүрэтэр үшөө гурбан уулзалга Сибириин хото городуудай стадионууд дээрэ үнгэргэхэ юм. Түрүүшынгээ наада Новосибирскын «Чкаловец» командатай октябриин 13-да наадаха.

Уншагшадай анхаралда мүрысөөнэй таблица толилогдобо.

Команданууд	Наадаа	Шүүгээ	Тэнсээ	Шүүгдээ	Бүмбэгэ	Очко
«Динамо» Барнаул	30	18	10	2	59:15	46
«Амур» Благовещенск	31	17	8	6	43:24	42
«Вулкан» П. Камчат.	30	16	6	8	38:20	38
«Луч» Владивосток	30	15	7	8	56:32	37
«Автомобилист» Красн.	30	15	5	10	40:31	35
СКА Хабаровск	30	13	9	8	45:37	35
«Сэлэнгэ» Улаан-Үдэ	31	12	10	9	35:32	34
«Уралец» Н. Тагил	32	13	7	12	48:38	33
«Нефтяник» Тюмень	32	11	11	10	37:39	33
«Чкаловец» Н-Сиб.	30	12	7	11	36:33	31
«Иртыш» Омск	29	10	8	11	33:42	28
«Торпедо» Томск	30	11	6	13	27:43	28
«Локомотив» Шэтэ	31	7	11	13	18:28	25
«Зауралец» Курган	29	9	6	14	31:38	24
«Сахалин» Ю. Сахалин	30	8	7	15	24:36	22
«Шахтер» Прокоп.	30	6	9	15	21:40	21
«Авиатор» Эрхүү	31	7	6	18	30:55	20
«Локомотив» Челябинск	32	5	5	22	32:59	15

Хоккей

Шайба, очконууд...

Совет ороной хоккеистнүүдтэй харюугай наада үнгэргэхөөр Москва хото ерэhэн Канадын команда дүн хамта 11:5 тоотойгоор СССР-эй суглуулагдамал командада шүүгдэhэн байна. Манай ороной суглуулагдамал командын гэшүүд 32 шайба айлшадайнгаа ворота руу сохижо оруулhан, 27 шайба өөрынгөө ворота руу алдаhан байба.

СССР-эй суглуулагдамал командын гэшүүд — Якушев табан шайба сохижо оруулhан байна. Мүн Мальцев, Михайлов — 4, Гусев — 3, Анисин, Васильев, Петров, Харламов, Шалимов — 2, Бодунов, Лебедев, Лутченко, Тюрин, Шадрин, Шаталов, гэгшэд нэжээд шайба сохиhон байгаа.

Канадын командаhаа Халл — 7, Бэкстрем — 4, Г. Хоу — 3, Хендерсон, Марк Хоу, Уэбстер — 2, Бернье, Лякруа, Маккензи, Макгрегор, Маховлич, Трамбле, Уль гэгшэд мүн лэ нэжээд шайба манай командын ворота руу сохижо оруулhан байха юм.

(ТАСС).

БУРЯАД ҮНЭН

газетэдэ

захил абалга

үргэлжэлнөөр.

Газетын жэлэй сэн—6 түхэриг,

хахад жэлэй—3 түхэриг.

ЗАХИЛ ХЭХЭЕЭ

БҮ МАРТАГТЫ!

«СПОРТЛОТОГОЙ», «СПОРТЛОТО—2-ой» ТИРАЖАЙ ДҮНГҮҮД

«Спортлотогой», «Спортлото-2-ой» 1974 оной сентябриин 30-да Москвада үнгэргэгдэhэн 27-дохи тиражай дүнгүүдые Спортивна лотерейн главна управлени соглсобо.

«Спортлото»: Нэгэ хүн зургаан номер таажа, 5000 түхэриг шүүбэ. Табан номер таахан хүнүүд — 1136 түхэриг, дүрбэн номер таагшад — 30 түхэриг, гурбан номер таахан хүнүүд 3 түхэриг абаха.

«Спортлото—2»: Хэншье зургаан номер таажа шадаагүй. Табан номер таагшад—1610 түхэриг. дүрбэн номер таагшад—97 түхэриг, гурбан номер таахан хүнүүд 4 түхэриг абаха.

27-дохи тиражай шүүбэриие нөөсэлгын кассанууд октябриин 11-hээ ноябриин 10 болотор түлэхэ.

Ээлжээтэ тираж октябриин 10-да үнгэргэгдэхэ.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаhанда. «Германиин Демократическа Республикын 25 жэлэй ой» — Берлиндэ болоhон баярай суглаан дээрэhээ тоосоон. Нүхэр Э. Хонеккерой болон нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгэ.

Хоёрдохи хуудаhанда. Нүхэр Л. И. Брежневэй хэлэhэн үгын түгэсхэл.

Гурбадахи хуудаhанда. «Ехэ hайндэрэй хүндэлэлдэ» — ГДР-эй 25 жэлэй ойе Берлиндэ hайндэрлэhэн тухай тоосоон. «Байгал шадарай газарай хүрьhэ найдамтайгаар хамгаалха» — хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат. Н. Намжиловай статья.

Дүрбэдэхи хуудаhанда. «Фильмүүдэй мүндэлдэг газарта» — АПН-эй статья. Хилын саанаhаа.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 14.35 — «Түүдэг». 15.05 — Һүүлэй hонин. 15.15 — Концерт (үнгэтэ). 15.35 — «Кинопанорама». 17.20 — 17.30 — Забhарлалга. 17.30 — «Андижанай областиин угтамжын түсэб бэелүүлэгдэнэ». Узбекистанай КП-гэй Андижанска обкомой нэгэдэхи секретарь Б. Р. Рахимов дамжуулгада хабаадалсана. 18.15 — Хоккейгээр уласхоорондын уулзалга. ЧССР—Канада (1-дэхи үе). ЧССР-hээ дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ). 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — Хоккейгээр уласхоорондын уулзалга. ЧССР—Канада (2-дохи, 3-дахи үенүүд). ЧССР-hээ дамжуулга хэгдэхэ (үнгэтэ). 20.45 — «Энэ хүн бүхэнэй хабаадаха хэ-

Редакторай орлогшо М. Н. НИМАЕ

□«БУРЯАД ҮНЭН»□ 1974 оной октябрийн 9. □ 4-дэхи хуудаhан □ Типография управления по делам издательств, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-03665. Заказ №